

PRZEGLĄD UCHWAŁ IZBY KARNEJ SĄDU NAJWYŻSZEGO W ZAKRESIE PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO ZA 2016 R.

DOI: 10.26399/iusnovum.v12.1.2018.08/r.a.stefanski

RYSZARD A. STEFAŃSKI*

KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO

1. POJĘCIE POKRZYWDZONEGO (ART. 49 § 1 K.P.K.)

1.1. Na tle przestępstwa wyłudzenia środków pieniężnych z rachunku bankowego (art. 286 § 1 k.k.) wyłoniła się wątpliwość kto jest pokrzywdzonym, a mianowicie bank prowadzący rachunek, czy jego posiadacz. Wynika ona z tego, że na gruncie kodeksu cywilnego środki zgromadzone na rachunku bankowym stanowią mienie banku, a posiadaczowi przysługuje wyłącznie wierzytelność względem banku o ich wypłatę (art. 726 k.c.). W judykaturze przyjmuje się, że:

- 1) doprowadzenie przez osobę nieuprawnioną do wypłaty jej środków pieniężnych, a w konsekwencji do zerowego stanu rachunku bankowego, powoduje powstanie szkody w mieniu posiadacza, gdyż przy braku pokrycia na koncie nie może realizować wierzytelności względem banku. W związku z tym służy mu roszczenie do banku z tytułu nienależytego wykonania zobowiązania umownego, a w szczególnych wypadkach z tytułu odpowiedzialności za czyn niedozwolony¹;
- 2) skoro wypłacone osobie nieuprawnionej pieniądze były własnością banku, to takie rozporządzenie nie obciąża posiadacza rachunku, który w całości zach-

---

* prof. dr hab., kierownik Katedry Prawa Karnego na Wydziale Prawa i Administracji Uczelni Łazarskiego w Warszawie; sterysz@interia.pl

¹ Wyrok SN z dnia 8 grudnia 2010 r., V CSK 163/10, LEX nr 784297; wyrok SN z dnia 4 października 2007 r., V CSK 255/07, LEX nr 435625; wyrok SN z dnia 16 stycznia 2008 r., IV CSK 380/07, LEX nr 371419.

wuje uprawnienie do zwrotu przez bank zdeponowanych środków przez realne wykonanie umowy obowiązującej każdą ze stron².

W pierwszej sytuacji należałoby uznać posiadacza konta za pokrzywdzonego w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., a w drugim, że nie ma takiego statusu.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 kwietnia 2016 r., I KZP 3/16 (OSNKW 2016, nr 6, poz. 37) zasadnie uznał, że: **Wyplata środków pieniężnych osobie nieuprawnionej, niekorzystna dla banku, może być uznana *in concreto* za rozporządzenie niekorzystne, w rozumieniu art. 286 § 1 k.k., także dla posiadacza rachunku. Jego dobro prawne, mające źródło w umowie rachunku bankowego, zostaje bezpośrednio naruszone wtedy, gdy uprawnienie do uzyskania zwrotu zdeponowanych środków pieniężnych na każde żądanie nie zostanie zrealizowane przed skorygowaniem przez bank stanu konta. Do tego czasu posiadacz rachunku nie dysponuje środkami, które wypłacono osobie nieuprawnionej, co może pociągnąć określone ujemne następstwa w jego majątku, także w zakresie *lucrum cessans*. Nie ma więc podstaw, by *a limine* odmówić posiadaczowi rachunku statusu pokrzywdzonego w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., a w konsekwencji legitymacji do wniesienia aktu oskarżenia w trybie art. 55 § 1 k.p.k. wtedy, gdy osoba nieuprawniona, działając w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, doprowadziła do wypłaty środków pieniężnych z jego konta przez wprowadzenie w błąd przedstawiciela banku.**

Pogląd ten w literaturze został aprobowany³ oraz częściowo skrytykowany⁴.

Uzasadniając swój pogląd, Sąd Najwyższy wyszedł ze słusznego założenia, że zawarcie umowy rachunku bankowego (tytuł XX k.c.) powoduje, że środki pieniężne posiadacza przechodzą na własność banku. Zgodnie z art. 726 k.c. bank może obracać czasowo wolnymi środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku bankowym z obowiązkiem ich zwrotu w całości lub w części na każde żądanie, chyba że umowa uzależnia obowiązek zwrotu od wypowiedzenia rachunku⁵. Posiadacz rachunku odzyskuje ich posiadanie i własność albo inne prawo rzeczowe lub obligacyjne, które było z nimi związane przed zdeponowaniem, z chwilą realizacji wierzytelności przez zwrot środków pieniężnych. W myśl art. 50 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe⁶, posiadacz rachunku bankowego dysponuje swobodnie środkami pieniężnymi zgromadzonymi na rachunku, z tym że w umowie z bankiem mogą być zawarte postanowienia ograniczające swobodę dysponowania tymi środkami, a bank dokłada szczególnej staranności w zakresie

² Wyrok SN z dnia 16 stycznia 2001 r., II CKN 344/00, LEX nr 52688; wyrok SN z dnia 21 czerwca 2001 r., IV CKN 362/00, LEX nr 121982; wyrok SN z dnia 9 lipca 2008 r., V CSK 56/08, LEX nr 551054; wyrok SN z dnia 3 grudnia 2008 r., V CSK 230/08, LEX nr 484686; wyrok SA w Poznaniu z dnia 18 kwietnia 2007 r., I ACa 201/07, LEX nr 446233.

³ D. Krakowiak, Glosa do tego postanowienia, LEX/el. 2016.

⁴ A. Jezusek, Glosa tego postanowienia, OSP 2017, nr 2, poz. 15; Sz. Tarapata, P. Zakrzewski, OSP 2017, nr 2, poz. 15

⁵ E. Niezbecka, [w:] A. Kidyba (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. III, Warszawa 2014, s. 704–705; Z. Ofiarski, *Prawo bankowe. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 384; wyrok SN z dnia 13 lutego 2004 r., IV CK 40/03, LEX nr 151636; wyrok SA w Krakowie z dnia 5 lutego 2014 r., I ACa 917/12, LEX nr 1540886; wyrok SA w Poznaniu z dnia 27 października 2010 r., I ACa 733/10, LEX nr 756715.

⁶ Dz.U. z 2017 r., poz. 1876 ze zm.

zapewnienia bezpieczeństwa przechowywanych środków pieniężnych. Wobec tego przestępstwo przeciwko mieniu, którego przedmiotem są środki pieniężne zgromadzone na rachunku bankowym, jest skierowane przeciwko bankowi, któremu przysługuje status pokrzywdzonego.

Dokonując wypłat z rachunku, bank jest obowiązany sprawdzić autentyczność i prawidłowość formalną dokumentu stanowiącego podstawę do wypłaty oraz tożsamość osoby dającej zlecenie (art. 65 pr. bank.). Gwarantuje to bezpieczeństwo depozytów, a za wypłaty z rachunku bankowego osobie nieuprawnionej bank odpowiada na zasadzie ryzyka.

Zgodnie z kolei z art. 61 ust. 2 pr. bank. jest możliwe zastrzeżenie w umowie, że posiadacz rachunku zostanie obciążony za dokonane przez bank wypłaty gotówkowe, dokonane po niezgłoszeniu bankowi faktu utraty dokumentów uprawniających do dokonywania wypłat. Jednakże nawet wtedy bank nie jest zwolniony z odpowiedzialności wobec posiadacza rachunku za wypłaty, jeśli nie dochował przy nich podwyższonej szczególnej staranności⁷.

Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że zapis na rachunku bankowym jest podstawą żądania zrealizowania wierzytelności posiadacza przez bank. W wypadku rozbieżności pomiędzy wpisem na rachunku a stanem, jaki powinien być na nim odnotowany przy rzetelnym uwzględnieniu zdarzeń prawnych zmieniających stan konta, posiadacz rachunku może skutecznie domagać się od banku zaspokojenia z wierzytelności tylko do wysokości nieprzekraczającej kwoty wpisanej. Jeśli kwestionuje prawidłowość wpisu, może wystąpić o jego zmianę przez bank. Dopóki jednak stan konta nie zostanie skorygowany *ex tunc*, dopóty żądanie zwrotu środków pieniężnych nie jest wykonane ponad kwotę przekraczającą saldo na rachunku⁸. Brak pokrycia na rachunku wstrzymuje realizację żądania posiadacza również wtedy, gdy zapis na rachunku został zaniżony w rezultacie wypłaty przez bank na rzecz osoby nieuprawnionej. W takim wypadku do czasu skorygowania stanu rachunku po zgłoszeniu niezgodności zmian (art. 728 § 3 k.c.), posiadacz nie może skorzystać ze swojego uprawnienia, a tym samym objąć w posiadanie tej części środków pieniężnych, które bank wypłacił osobie nieuprawnionej lub rozporządził nimi przez zlecenie bankowi innej dyspozycji. Oznacza to, że na skutek wypłaty osobie nieuprawnionej posiadacz rachunku bankowego ponosi stratę w swoim prawie obligacyjnym. Obejmuje on nadal całość zdeponowanych lub uzyskanych z innych dyspozycji środków. Po wykazaniu, że doszło do wypłaty nieuprawnionemu i skorygowaniu stanu rachunku, bank jest zobowiązany do realizacji żądania wypłaty według zaktualizowanego salda, i to z odsetkami za opóźnienie, które należy postrzegać równorzędnie z nienależytym wykonaniem zobowiązania (art. 471 k.c.).

---

⁷ Wyrok SN z dnia 22 listopada 2002 r., IV CKN 1526/00, OSNC 2004, nr 3, poz. 46; wyrok SN z dnia 9 listopada 2005 r., II CK 201/2005, LEX nr 311307; wyrok SA w Białymstoku z dnia 3 lipca 2003 r., I ACa 350/03, Orz. SA w Białymstoku 2003, nr 4, poz. 8; A. Kawulski, *Prawo bankowe. Komentarz*, Warszawa 2013, s. 306.

⁸ Uchwała SN z dnia 29 grudnia 1994 r., III CZP 162/94, OSNC 1995, nr 4, poz. 60; wyrok SN z dnia 8 grudnia 2010 r., V CSK 163/10, OSNC-ZD 2011, nr 2, poz. 48; wyrok SN z dnia 4 października 2007 r., V CSK 255/07, OSNC-ZD 2008, nr 3, poz. 79; wyrok SN z dnia 9 lipca 2008 r., V CSK 56/08, LEX nr 551054; Z. Ofiarski, *Prawo bankowe...*, s. 384.

Zatem posiadacz rachunku nie ponosi szkody w rozumieniu prawa cywilnego, gdyż jego prawo obligacyjne oparte na umowie z bankiem nie jest naruszone. Jednakże przedmiot dokonanej wypłaty pozostaje czasowo poza zasięgiem dyspozycji posiadacza rachunku, a tym samym poza możliwością wejścia w jego posiadanie, aż do przywrócenia stanu konta przez wystornowanie wypłaty dokonanej na rzecz nieuprawnionego. W sytuacji, w której bank zadysponował środkami pieniężnymi zgromadzonymi na depozycie posiadacza na rzecz osoby nieuprawnionej, dochodzi do zmiany salda, a tym samym – słusznym zdaniem Sądu Najwyższego – posiadacz rachunku traci konieczną przesłankę skutecznego zrealizowania wierzytelności w części odpowiadającej kwocie wypłaconej tej osobie; wstrzymana zostaje możliwość korzystania przez niego w tym zakresie z uprawnienia do swobodnego dysponowania środkami pieniężnymi. Wypłaty przez bank środków pieniężnych osobie nieuprawnionej są niekorzystne także dla interesu majątkowego posiadacza rachunku, którego możliwość korzystania ze środków zostaje zawieszona do czasu skorygowania stanu konta przez wystornowanie wypłaty na rzecz nieuprawnionego lub skutków innej jego dyspozycji wykonanej przez bank.

Nie sposób zgodzić się z kwestionowaniem tego poglądu Sądu Najwyższego, że względu na to, że wykładnia znamion przestępstw przeciwko mieniu, w tym tych odnoszących się do zaatakowanego dobra prawnego, nie jest zdeterminowana przez przepisy prawa cywilnego, bowiem prawo karne posiada autonomię i jest dopuszczalne nadawanie terminom, którymi ustawodawca posługuje się w przepisach karnych, innych znaczeń niż ustalone na gruncie prawa cywilnego⁹. Dyrektywy wykładni systemowej przemawiają za uwzględnieniem przy wykładni terminów w prawie karnym związanych z rachunkiem bankowym konsekwencji wynikających z zawarcia umowy rachunku bankowego, a względy polityki kryminalnej, które przyświecały ustawodawcy kreującemu przepisy prawa karnego, nie uzasadniają zerwania tej więzi.

1.2. W kontekście art. 270 § 1 k.k. wyłoniła się kwestia, czy osoba, której dotyczy sfałszowany dokument jest pokrzywdzonym Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 24 sierpnia 2016 r., I KZP 5/16, (OSNKW 2016, nr 10, poz. 66) zajął stanowisko, że: **Przestępstwo określone w art. 270 § 1 k.k. samo w sobie nie godzi bezpośrednio w dobro prawne osoby, której podpis został podrobiony w dokumencie.**

Takie określenie przedmiotu ochrony art. 270 § 1 k.k. przesądza, że pokrzywdzonym nie może być podmiot, którego dotyczy podrobiony lub przerobiony dokument. Pogląd Sądu Najwyższego jest trafny i słuszenie został zaakceptowany w piśmiennictwie¹⁰. Znajduje w pełni uzasadnienie w materialnej definicji pokrzywdzonego. Jak słuszenie wskazał Sąd Najwyższy: „Kraę pokrzywdzonych w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k. ograniczony jest zespołem znamion czynu będącego przedmiotem

---

⁹ A. Jezusek, *Glosa do postanowienia SN z dnia 28 kwietnia 2016 r., I KZP 3/16*, OSP 2017, nr 2, poz. 15.

¹⁰ D. Krakowiak, *Glosa do tego postanowienia*, LEX/el. 2016; R.A. Stefański, *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego za 2015 r.*, Ius Novum 2017, nr 3, s. 212–213.

postępowania oraz czynów współukaranych¹¹. Nie jest pokrzywdzonym ten, czyje dobro, choćby było dobrem prawnie chronionym, zostało zagrożone lub naruszone przez czyn, który jest przestępstwem, ale jego ochrona nie należy do jego ustawowych znamion. Prawidłowe rozpoznanie podmiotu, któremu może być przyznany ten status wymaga analizy konkretnego zdarzenia z punktu widzenia tak głównego i ubocznego przedmiotu ochrony, jak i możliwości pozornego i realnego zbiegu przestępstw oraz kumulatywnej kwalifikacji prawnej¹².

Sąd Najwyższy, uzasadniając ten pogląd trafnie zauważył, że jednolita jest linia orzecznictwa co do tego, że art. 270 § 1 k.k. chroni tylko dobro prawne ogółu, tj. wiarygodność dokumentów, a nie indywidualne interesy i prawa z nimi związane¹³. Czyn ten godzi w zaufanie społeczne do dokumentu, jako formalnego sposobu stwierdzenia stosunku prawnego i przepis ten stoi na straży tego zaufania oraz grozi karą za każdy wypadek poderwania w społeczeństwie pewności, że dany dokument pochodzi rzeczywiście od osoby na nim podpisanej i reprezentuje jej rzeczywistą wolę¹⁴.

Jednocześnie Sąd Najwyższy wskazał, że osobie tej w postępowaniu przygotowawczym przysługują uprawnienia procesowe chroniące jej interes, przewidziane dla osoby zawiadamiającej o przestępstwie (art. 306 § 1a pkt 3 k.p.k.). Na podstawie

---

¹¹ Uchwała SN z 15 września 1999 r., I KZP 26/99, OSNKW 1999, nr 11–12, poz. 69 z głosem aprobującą B. Mik, WPP 2000, nr 2, s. 164–170 i krytyczną J. Długozimy, GS 1999/2000, nr 12–1, s. 24–26 oraz uwagami aprobującymi S. Zabłockiego, *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego – Izba Karne*, Pal. 1999, nr 11–12, s. 165–166 i R. A. Stefańskiego, *Przegląd uchwał Izby Karnej i Wojskowej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 1999 r.*, WPP 2000, nr 2, s. 88–91, uchwała SN z 21 grudnia 1999 r., I KZP 43/99, LEX nr 585234; uchwała SN z 21 października 2003 r., I KZP 29/03, OSNKW 2003, nr 11–12, poz. 94; S. Waltoś, P. Hofmański, *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2016, s. 188; W. Posnow, *Sytuacja pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w polskim procesie karnym*, Wrocław 1991, s. 18; K. Dudka, *Skuteczność instrumentów ochrony praw pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w świetle badań empirycznych*, Lublin 2006, s. 21; eadem, *Wpływ prawa karnego materialnego na ustawową definicję pokrzywdzonego*, [w:] Z. Cwiakalski (red.), *Współzależność prawa karnego materialnego i procesowego w świetle kodyfikacji karnych z 1997 r. i propozycji ich zmian*, G. Artymiak, Warszawa 2009, s. 138–146.

¹² W. Posnow, *Sytuacja pokrzywdzonego...*, s. 12–18 i 21.

¹³ Wyrok SN z dnia 26 marca 1960 r., V K 243/60, LEX nr 169746; wyrok SN z dnia 3 czerwca 1996 r., II KKN 24/96, LEX nr 26352; wyrok SN z dnia 9 września 2002 r., V KKN 29/01, LEX nr 55220; wyrok SN z dnia 4 grudnia 2002 r., III KKN 370/00, LEX nr 74375; wyrok SN z dnia 4 sierpnia 2005 r., II KK 163/05, Biul. PK 2005, nr 4, poz. 1.2.3; postanowienie SN z dnia 21 czerwca 2007 r., III KK 122/07, LEX nr 310185; wyrok SN z dnia 1 kwietnia 2008 r., V KK 26/08, Prok. i Pr. – wkł. 2008, nr 7–8, poz. 10; wyrok SN z dnia 4 września 2008 r., V KK 171/08, Prok. i Pr. – wkł. 2009, nr 1, poz. 6. z głosem aprobującą P. Iwaniuka, Prokurator 2009, nr 3–4, s. 126–134; wyrok SN z dnia 26 listopada 2008 r., IV KK 164/08, Prok. i Pr. – wkł. 2009, nr 5, poz. 11 z głosem aprobującą D. Jagiełło, Palestra 2010, nr 3, s. 271–277; wyrok SN z dnia 12 stycznia 2010 r., WK 28/09, OSNwSK 2010, nr 1, poz. 31; postanowienie SN z dnia 24 maja 2011 r., II KK 13/11, Biul. PK 2011, nr 10, poz. 1.2.9. z głosem krytyczną M. Gabierl-Węglowskiego, LEX/el. 2012; postanowienie SN z dnia 25 marca 2015 r., II KK 302/14, LEX nr 1666887; wyrok SN z dnia 3 października 2013 r., II KK 117/13, Prok. i Pr. – wkł. 2014, nr 1, poz. 10; wyrok SN z dnia 8 stycznia 2009 r., WK 24/08, OSNwSK 2009, nr 1, poz. 47 z głosem aprobującą D. Jagiełło, Palestra 2010, nr 3, s. 271–277.

¹⁴ Wyrok SN z dnia 17 października 1935 r., II K 1022/35, OSN(K) 1936, nr 5, poz. 182; wyrok SN z dnia 31 grudnia 1935 r., III K 1493/35, OSN(K) 1936, nr 7, poz. 270; wyrok SN z dnia 4 marca 1935 r., III K 1892/34, OSN(K) 1935, nr 10, poz. 433.

art. 306 § 1a pkt 3 k.p.k. bowiem zażalenie na postanowienie o umorzeniu śledztwa przysługuje, osobie, która złożyła zawiadomienie o przestępstwie określonym w art. 228–231, art. 233, art. 235, art. 236, art. 245, art. 270–277, art. 278–294 lub w art. 296–306 k.k., jeżeli postępowanie karne wszczęto w wyniku jej zawiadomienia, a wskutek tego przestępstwa doszło do naruszenia jej praw.

Zyskuje ona natomiast status strony w jurysdykcyjnym stadium postępowania, gdy jest osobą pokrzywdzoną w rozumieniu art. 49 § 1 k.p.k., to jest tylko wówczas, gdy czyn sprawcy wyczerpuje jednocześnie znamiona określone w innym przepisie karnym typizującym przestępstwo, pozostającym w zbiegu lub typizującym przestępstwo współukarane, którym dobro prawne tej osoby zostało bezpośrednio zagrożone lub naruszone.

Zatem słusznym zdaniem Sądu Najwyższego powiązanie art. 306 § 1 i 1a k.p.k. oraz art. 49 § 1 k.p.k. wskazuje jednoznacznie, że przestępstwo polegające na podrobieniu podpisu w dokumencie lub jego użyciu jako autentycznego nie narusza bezpośrednio dobra prawnego osoby, której podpis został podrobiony.

2. WYZNACZENIE OBROŃCY Z URZĘDU NA WNIOSEK OSKARŻONEGO (ART. 80A § 2 K.P.K.)

W myśl nieobowiązującego art. 80a § 1 in 2 k.p.k.¹⁵ na wniosek oskarżonego, który nie miał obrońcy z wyboru, prezes sądu, sąd lub referendarz sądowy wyznaczał w postępowaniu sądowym obrońcę z urzędu, chyba że miał zastosowanie art. 79 § 1 lub 2 albo art. 80, czyli gdy obrońca podlegał wyznaczeniu z urzędu ze względu na okoliczności uzasadniające obronę obowiązkową. Dotyczyło to także wyznaczenia obrońcy w celu dokonania określonej czynności procesowej w toku postępowania sądowego. W kontekście tego przepisu Sąd Najwyższy rozstrzygnął problem biegu terminu zawitego do wniesienia apelacji przez obrońcę wyznaczonego z urzędu na jego podstawie.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 24 sierpnia 2016 r., I KZP 4/16 (OSNKW 2016, nr 10, poz. 65) trafnie wyjaśnił, że: **Wyznaczenie obrońcy z urzędu na podstawie art. 80a § 2 k.p.k., w celu sporządzenia apelacji (art. 444 § 2 k.p.k.) – w brzmieniu tych przepisów z okresu od dnia 1 lipca 2015 r. do dnia 14 kwietnia 2016 r. – nakłada na sąd obowiązek doręczenia temu obrońcy odpisu wyroku z uzasadnieniem, od której to czynności rozpoczyna się dla niego bieg terminu zawitego do wniesienia apelacji, nawet jeżeli wyznaczenie to nastąpiło po upływie terminu do jej wniesienia w odniesieniu do oskarżonego.**

Problem ten mimo uchylenia art. 80a k.p.k. jest nadal aktualny, gdyż dotyczy także wyznaczenia obrońcy z urzędu w wypadkach tzw. przymusu adwokacko-radcowskiego. Stanowisko Sądu Najwyższego jest zgodne z jego dotychczasową linią orzecznictwa dotyczącego wniesienia kasacji. Organ ten twierdził, że w wypadku wyznaczenia obrońcy z urzędu do sporządzenia kasacji, 30-dniowy termin do jej

---

¹⁵ Przepis ten został uchylony przez art. 1 pkt 15 ustawy z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 437).

wniesienia rozpoczyna bieg od momentu doręczenia mu odpisu orzeczenia sądu odwoławczego z uzasadnieniem¹⁶.

Trafnie Sąd Najwyższy odwołał się do wykładni gramatycznej art. 140 i art. 445 § 1 k.p.k. W myśl pierwszego z nich, orzeczenia, których ustawa nakazuje doręczyć stronom, doręcza się również obrońcom, pełnomocnikom i ustawowym przedstawicielom, a drugiego, że termin do wniesienia apelacji wynosi 14 dni i biegnie dla każdego uprawnionego od daty doręczenia mu wyroku z uzasadnieniem. Logiczne jest, że następstwem wyznaczenia obrońcy z urzędu w celu sporządzenia apelacji jest jego uprawnienie do jej wniesienia, a jego realizacja jest możliwa tylko wówczas gdy zostanie doręczony mu odpis wyroku sądu pierwszej instancji z uzasadnieniem.

3. ZAŻALENIE NA CZYNNOŚĆ ZATRZYMANIA RZECZY A BIEG POSTĘPOWANIA PRZYGOTOWAWCZEGO (ART. 236 § 1 K.P.K.)

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 7/16 (OSNKW 2016, nr 12, poz. 83) przyjął, że: **Incydentalne postępowanie, zainicjowane zażaleniem złożonym na podstawie art. 236 § 1 k.p.k. na czynność zatrzymania rzeczy, a rozpoznawanym na podstawie art. 329 § 1 k.p.k. i art. 467 § 2 k.p.k., nie stwarza możliwości blokowania wszczęcia postępowania przygotowawczego ani tamowania biegu tego postępowania.**

Pogląd ten jest zasadny. Organ ten słusznie zauważył, że rozpoznanie zażalenia wniesionego na podstawie art. 236 § 1 k.p.k. na postanowienie wydane lub czynność dokonaną w postępowaniu przygotowawczym jest incydentalną czynnością sądu w tym postępowaniu. Postępowanie karne w głównym nurcie biegnie niezależnie od tego, jak zostanie rozstrzygnięte zażalenie.

4. WARUNKOWE TYMCZASOWE ARESZTOWANIE (ART. 257 § 2 K.P.K.)

Stosując tymczasowe aresztowanie – zgodnie z art. 257 § 2 k.p.k. – sąd może zastrzec, że środek ten ulegnie zmianie z chwilą złożenia, nie później niż w wyznaczonym terminie, określonego poręczenia majątkowego; na uzasadniony wniosek oskarżonego lub jego obrońcy, złożony najpóźniej w ostatnim dniu wyznaczonego terminu, sąd może przedłużyć termin złożenia poręczenia. Jest ono określane jako tymczasowe aresztowanie warunkowe, gdyż jego zmiana jest uzależniona od złożenia poręczenia majątkowego¹⁷.

---

¹⁶ Postanowienie SN z dnia 11 września 1996 r., II KZ 45/96, OSNKW 1996, nr 11–12, poz. 86; postanowienie SN z dnia 26 lutego 2002 r., III KZ 87/01, LEX nr 51806; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2008 r., IV KZ 82/08, OSNKW 2009, nr 3, poz. 22; postanowienie SN z dnia 18 listopada 2009 r., II KZ 54/09, OSNKW 2010, nr 1, poz. 9; postanowienie SN z dnia 12 grudnia 2012 r., V KZ 84/12, LEX nr 1235919.

¹⁷ R.A. Stefański, *Środki zapobiegawcze w nowym kodeksie postępowania karnego*, Warszawa 1998, s. 44; K. Eichstaedt, [w:] D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. I, Warszawa

Jest to warunek rozwiązujący; z chwilą złożenia poręczenia majątkowego, nie później niż w wyznaczonym terminie, tymczasowe aresztowanie ustaje i przekształca się w poręczenie majątkowe. Z tą chwilą następuje *ex lege* zmiana środka zapobiegawczego z tymczasowego aresztowania na poręczenie majątkowe.

Na tle tego przepisu powstała wątpliwość, czy dopuszczalne jest wstrzymanie – na podstawie art. 462 § 1 k.p.k. – wykonania postanowienia o zastosowaniu warunkowego tymczasowego aresztowania po dokonaniu wpłaty kwoty poręczenia określonej w tym postanowieniu.

Sąd Najwyższy, rozstrzygając ten problem w postanowieniu 7 sędziów SN z dnia 25 lutego 2016 r., I KZP 18/15 (OSNKW 2016, nr 4, poz. 24) wyraził słuszny pogląd, że: **Wykonanie zastrzeżenia przewidzianego w art. 257 § 2 k.p.k. można wstrzymać, w oparciu o art. 462 § 1 in fine k.p.k., również po złożeniu przedmiotu poręczenia (wpłacie określonej sumy poręczenia, złożeniu przedmiotu poręczenia do depozytu, ustanowieniu hipoteki lub obciążeniu praw majątkowych tytułem poręczenia w inny sposób), do czasu złożenia poręczenia majątkowego, tj. przyjęcia poręczenia w formie określonej w art. 143 § 1 pkt 9 k.p.k.**

Pogląd ten został skrytykowany w literaturze¹⁸, ale także aprobowany¹⁹.

Prima vista wydawać by się mogło, że pogląd Sądu Najwyższego jest nietrafny, gdyż w art. 257 § 2 k.p.k. jest mowa o chwili złożenia określonego poręczenia majątkowego, a zwrot ten kojarzy się z uiszczeniem kwoty pieniężnej lub złożeniem innego przedmiotu poręczenia. Jednakże Sąd Najwyższy, uzasadniając swoje stanowisko, wskazał ważne argumenty przemawiające za jego interpretacją tego przepisu. Zauważył, że w art. 257 § 2 k.p.k. jest mowa o zmianie tymczasowego aresztowania „z chwilą złożenia (...) określonego poręczenia majątkowego” i w jego właściwym rozumieniu tkwi sedno problemu, gdyż z tym momentem środek zapobiegawczy w postaci tymczasowego aresztowania przekształca się *ipso iure* w poręczenie majątkowe.

W literaturze moment ten jest różnie określany, bowiem przyjmuje się, że chodzi o:

- przyjęcie poręczenia²⁰;
- złożenie poręczenia majątkowego, bez bliższego doprecyzowania, o jaki moment chodzi²¹;
- uiszczenie sumy poręczenia majątkowego, z wyraźnym podkreśleniem, że powoduje ono zwolnienie tymczasowo aresztowanego z aresztu śledczego²²;

2013, s. 782; T. Grzegorzczak, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. I, Warszawa 2014, s. 920; K. T. Boratyńska, [w:] A. Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2016, s. 631; J. Skorupka, [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2018, s. 579.

¹⁸ J. Izydorzyczyk, Glosa do tego postanowienia, OSP 2016, nr 11, poz. 101; T. Kanty, Glosa do tego postanowienia, OSP 2017, nr 9, poz. 84; M. Borodziuk, OSP 2017, nr 11, poz. 114.

¹⁹ K. Eichstaedt, [w:] B. Augustyniak, K. Eichstaedt, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks postępowania karnego, t. I. Komentarz aktualizowany*, LEX/el. 2017, teza 10 do art. 257.

²⁰ L.K. Paprzycki, [w:] L.K. Paprzycki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. I, Warszawa 2013, s. 809; T. Grzegorzczak, *Kodeks...*, s. 920.

²¹ R.A. Stefański, *Środki zapobiegawcze...*, s. 44–45; J. Izydorzyczyk, *Stosowanie tymczasowego aresztowania w polskim postępowaniu karnym*, Kraków 2002, s. 145, 147; W. Grzeszczyk, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2014, s. 331.

²² K. Eichstaedt, [w:] B. Augustyniak, M. Kurowski, D. Świecki, *Kodeks...*, t. I, s. 782.

– złożenie przedmiotu poręczenia²³.

W orzecznictwie także twierdzi się, że początkiem biegu terminu stosowania poręczenia majątkowego w miejsce tymczasowego aresztowania – zgodnie z art. 257 § 2 k.p.k. – jest chwila złożenia kwoty poręczenia²⁴.

Sąd Najwyższy w omawianym postanowieniu opowiedział się za pierwszym poglądem, wskazując, że do zastosowanego w takim wypadku poręczenia majątkowego mają zastosowanie przepisy art. 266-270 k.p.k. i wynika z nich, że sformułowaniom „złożenie poręczenia majątkowego” (art. 257 § 2 k.p.k.) oraz „złożenie przedmiotu poręczenia” (art. 266 § 2 k.p.k.) – ze względu na zakaz wykładni synonimicznej²⁵ – nie można nadawać tego samego znaczenia. Ponadto z zestawienia treści art. 257 § 2 i art. 266 § 2 k.p.k. wynika, że termin „złożenie przedmiotu poręczenia” polega na działaniu faktycznym oskarżonego lub osoby trzeciej, będącym wyrazem ich woli, stanowiącym element poręczenia majątkowego i będącym warunkiem *sine qua non* ustanowienia środka zapobiegawczego w postaci takiego poręczenia. Ze względu na to, że cofnięcie poręczenia staje się skuteczne z chwilą przyjęcia nowego poręczenia majątkowego, zastosowania innego środka zapobiegawczego lub odstąpienia od stosowania takiego środka (art. 269 § 3 k.p.k.), tym bardziej wymóg taki odnosić należy do czynności „złożenia poręczenia majątkowego”, które również poprzedzane jest swoistym oświadczeniem woli w postaci „złożenia przedmiotu poręczenia”. Taką czynnością jest jego przyjęcie przez organy, które wymagająca utrwalenia protokolarnego (art. 143 § 1 pkt 9 k.p.k.). Chwilą „złożenia określonego poręczenia majątkowego” jest zakończenie procedury sporządzania protokołu przyjęcia poręczenia, który – co ma przecież w takim wypadku istotne znaczenie – podpisują wszystkie osoby biorące udział w tej czynności (art. 150 § 1 k.p.k.). Dodatkowym argumentem – zdaniem Sądu Najwyższego – jest zapewnienie prawidłowego toku postępowania przez to poręczenie majątkowe. Może być ono skuteczne tylko wówczas gdy istnieje możliwość orzeczenia przepadku albo ściągnięcia wartości majątkowych lub zobowiązań będących przedmiotem tego poręczenia w razie utrudniania przez oskarżonego postępowania karnego (art. 268 § 1 k.p.k. lub art. 269 § 2 zd. 2 k.p.k. By stało się to możliwe, wymagane jest – zgodnie z art. 268 § 2 k.p.k. – pouczenie osoby składającej poręczenie majątkowe o okolicznościach uzasadniających przepadek przedmiotu poręczenia lub ściągnięcie sumy poręczenia (art. 268 § 1, art. 269 k.p.k.). Dopiero z tą chwilą na osobę składającą poręczenie majątkowe przechodzi ryzyko utraty przedmiotu poręczenia, gdy okaże się, że osoba, za którą poręczyła, ucieknie lub ukryje się, utrudniać będzie w inny sposób postępowanie karne albo nie zgłosi się na wezwanie do odbycia kary. Brak takiego pouczenia nie pozwala na orzeczenie przepadku przedmiotu poręczenia

²³ R. A. Stefański, [w:] R. A. Stefański, S. Zabłocki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2004, s. 89–90; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2007, s. 1159; K. T. Boratyńska, [w:] A. Sakowicz (red.), *Kodeks...*, s. 631; J. Skorupka, [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks...*, s. 579; K. J. Pawelec, *Środki zapobiegawcze – nowe uregulowania w Kodeksie postępowania karnego. Zagadnienie Podstawowe*, Monitor Prawniczy 2015, nr 17, s. 910–911.

²⁴ Postanowienie SA w Lublinie z dnia 1 października 2008 r., II AKz 432/08. LEX nr 500260.

²⁵ L. Morawski, *Wykładnia w orzecznictwie sądów. Komentarz*, Toruń 2002, s. 144–145; idem, *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2006, s. 103–104.

nawet wtedy, gdy sąd orzekający miał podstawę przyjęcia, że poręczający znał treść odpowiednich przepisów²⁶.

W związku z tym rację ma Sąd Najwyższy, że poręczenie majątkowe – orzeczone na podstawie art. 257 § 2 k.p.k. – może stanowić realną gwarancję zabezpieczenia prawidłowego toku postępowania karnego tylko w takim wypadku, gdy istnieje prawem dopuszczona możliwość orzeczenia przypadku jego przedmiotu. Jest to możliwe nie z chwilą złożenia przedmiotu poręczenia majątkowego, a z momentem jego przyjęcia, którego elementem jest pouczenie składającego poręczenie.

W tym stanie rzeczy możliwe jest wstrzymanie wykonania postanowienia dopóki nie zostanie przyjęte poręczenie majątkowe. Zasadnie zatem wskazuje się w orzecznictwie, że: „Gdy sąd odwoławczy rozpoznaje zażalenie prokuratora na postanowienie o warunkowym przedłużeniu tymczasowego aresztowania już po spełnieniu określonego w nim warunku, to jest po wypłaceniu przez oskarżonego (podejzanego) lub inną osobę, wyznaczonej na podstawie art. 257 § 2 k.p.k. sumy poręczenia, to dostrzegana przez sąd odwoławczy potrzeba uchylecia warunku, o jakim mowa w art. 257 § 2 k.p.k., skutkować musi wydaniem postanowienia o ponownym zastosowaniu wobec oskarżonego (podejzanego) tymczasowego aresztowania”²⁷.

5. ZAŻALENIE NA POSTANOWIENIE PROKURATORA ZAWIERAJĄCE ŻĄDANIE UDZIELENIA PRZEZ BANK INFORMACJI STANOWIĄCYCH TAJEMNICĘ BANKOWĄ (ART. 301 § 2 K.P.K.)

Bank ma obowiązek udzielenia informacji stanowiących tajemnicę bankową na żądanie prokuratora w związku z toczącym się postępowaniem o przestępstwo lub przestępstwo skarbowe (art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe²⁸). W kontekście tego przepisu pojawił się problem możliwości zaskarżenia tego postanowienia przez bank, a wynikał z tego że w piśmiennictwie wyrażono pogląd o jego niezaskarżalności²⁹, w judykaturze zaś dopuszczono na nie zażalenie³⁰.

Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 30 marca 2016 r., I KZP 21/15 (OSNKW 2016, nr 5, poz. 28) wyjaśnił, że: **Na postanowienie prokuratora, zawierające żądanie udzielenia przez bank – na podstawie art. 105 ust. 1 pkt 2 lit. b ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 128 z późn. zm.) – informacji stanowiących tajemnicę bankową w rozumieniu art. 104 ust. 1 tej ustawy, bankowi przysługuje zażalenie, o ile kwestionuje on nałożenie obowiązków wykraczających poza zakres, który prokurator na wskazanej wyżej podstawie**

²⁶ Postanowienie SN z dnia 2 marca 2001 r., V KKN 543/00, LEX nr 51924.

²⁷ Postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 10 czerwca 2011 r., II AKz 230/11 LEX nr 821162.

²⁸ Dz.U. z 2017 r., poz. 1876 ze zm.

²⁹ M. Gabriel-Węglowski, Glosa do postanowienia SA w Katowicach z dnia 2 września 2009 r., II AKz 590/09, LEX/el. 2013; M. Siwek, Glosa do postanowienia SA w Katowicach z dnia 2 września 2009 r., II AKz 590/09, LEX/el. 2011.

³⁰ Postanowienie SA w Katowicach z dnia 2 września 2009 r., II AKz 590/09, LEX nr 519635.

prawnej miał prawo na bank nałożyć (art. 302 § 1 k.p.k.). Właściwy do rozpoznania zażalenia jest prokurator bezpośrednio przełożony (art. 302 § 3 k.p.k.).

Stanowisko to został skrytykowane w piśmiennictwie³¹. Pogląd Sądu Najwyższego jest jednak słuszny, a w obszernym i wnikliwym uzasadnieniu dogłębnie uzasadniony.

6. PYTANIA PRAWNE SĄDÓW ODWOŁAWCZYCH (ART. 441 § 1 K.P.K.)

Sąd Najwyższy, przed rozstrzygnięciem przedstawionego mu – na podstawie art. 441 § 1 k.p.k. – zagadnienia prawnego, z reguły bada dopuszczalność jego przedstawienia, wypowiadając się w przedmiocie przesłanek skierowania przez sąd odwoławczy konkretnego pytania prawnego. Organ ten trafnie zwracał uwagę, że:

- „W doktrynie procesu karnego i bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego na gruncie art. 441 k.p.k. wskazuje się, że przekazanie Sądowi Najwyższemu zagadnienia prawnego wymagającego zasadniczej wykładni ustawy uzależnione jest od spełnienia kilku warunków. Po pierwsze, musi wyłonić się ono przy rozpoznawaniu środka odwoławczego przez sąd. Po drugie, w zagadnieniu takim musi wystąpić istotny problem interpretacyjny związany z wykładnią przepisu, który w praktyce sądowej jest rozbieżnie interpretowany, albo też przepisu, który sformułowany jest wadliwie lub niejasno. Po trzecie, w sprawie takiej musi zachodzić konieczność dokonania „zasadniczej wykładni ustawy”, czyli sytuacja, w której przepis umożliwi rozbieżne interpretacje, co byłoby niekorzystne dla funkcjonowania prawa w praktyce. Po czwarte, między przedstawionym zagadnieniem prawnym a dokonanymi w sprawie ustaleniami faktycznymi musi zachodzić związek, który oznacza, że wyjaśnienie wątpliwości interpretacyjnych musi być niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy (...). Przekazanie zagadnienia prawnego, jako stanowiące wyjątek od określonej w art. 8 § 1 k.p.k. zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu karnego, musi być poprzedzone przez sąd pytający dokonaniem próby usunięcia podniesionych wątpliwości interpretacyjnych w drodze wykładni operatywnej (...). Tryb wskazany w art. 441 k.p.k. nie służy także temu, by sądy odwoławcze, przy pomocy Sądu Najwyższego, upewniały się co do prawidłowości przyjmowanego przez nie stanowiska interpretacyjnego” (postanowieniu SN z dnia 30 marca 2016 r., I KZP 23/15, OSNKW 2016, nr 3, poz. 19);
- „Przepis art. 441 § 1 k.p.k., stanowiący podstawę wystąpienia sądu odwoławczego do Sądu Najwyższego, dotyczy instytucji procesowej, która stanowi wyjątek od zasady samodzielności jurysdykcyjnej sądu. Sąd odwoławczy w pierwszej kolejności bowiem sam zobowiązany jest dokonać wykładni wchodzących w gre przepisów, a dopiero w sytuacji, w której nie jest w stanie wyjaśnić wątpliwości interpretacyjnych, może zwrócić się do Sądu Najwyższego o dokonanie zasadniczej wykładni ustawy. Aby jednak wystąpienie takie doprowadziło do podjęcia uchwały, spełnione być muszą warunki wynikające z treści art. 441 § 1 k.p.k., z uwzględnieniem wykładni tego przepisu prezentowanej w piśmiennictwie i wielokrotnie przedstawianej w orzeczeniach Sądu Najwyższego.

³¹ M. Gabriel-Węglowski, Glosa do tej uchwały, LEX/el. 2016.

Po pierwsze, przedstawione zagadnienie prawne wyłonić się powinno podczas rozpoznawania środka odwoławczego.

Po drugie, wymagać musi dokonania zasadniczej wykładni ustawy, co oznacza, że zagadnienie to ma charakter ściśle prawny i dotyczy istotnego problemu interpretacyjnego, a więc przepisu lub przepisów, które są lub mogą być rozbieżnie interpretowane w praktyce sądowej, są wadliwie lub niejasno sformułowane, a nadto dotyczą zagadnień ważnych, mających podstawowe znaczenie dla prawidłowego rozumienia i stosowania prawa.

Po trzecie wreszcie, istnieć musi bezpośredni związek pomiędzy przedstawionym zagadnieniem a rozpoznawaną przez sąd odwoławczy sprawą. Innymi słowy, nawet istotne, rzeczywiste i wymagające zasadniczej wykładni problemy interpretacyjne muszą mieć jeszcze znaczenie dla rozstrzygnięcia rozpoznawanego środka odwoławczego. Nie mogą być to więc, nawet ważne dla funkcjonowania prawa w praktyce, problemy o charakterze abstrakcyjnym" (postanowienie SN z dnia 28 kwietnia 2016 r., I KZP 24/15, OSNKW 2016, nr 7, poz. 4);

- „Przepis art. 441 § 1 k.p.k. ma charakter wyjątkowy w stosunku do art. 8 § 1 k.p.k., statującego zasadę samodzielności jurysdykcyjnej sądu rozpoznającego sprawę, wobec czego musi być wykładany ściśle. Ewidentnie niedopuszczalne jest sięganie po tę instytucję, jeżeli pytanie odrywa się od realiów danej sprawy, zwłaszcza gdy sąd odwoławczy dostatecznie nie zgłębił łączących się z nim, obiektywnie występujących problemów ze sfery faktu lub prawa. Zagadnienia przedstawiane Sądowi Najwyższemu w trybie art. 441 § 1 k.p.k. nie mogą też zawierać, chociażby nawet niezwykle istotnych dla funkcjonowania prawa w praktyce, problemów o charakterze abstrakcyjnym" (postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 2016 r., I KZP 5/16, OSNKW 2016, nr 10, poz. 66);
- „W konsekwentnym i utrwalonym w tym zakresie orzecznictwie Sąd Najwyższy wielokrotnie wskazywał przesłanki dopuszczalności pytań prawnych przekazywanych temu Sądowi na podstawie art. 441 § 1 k.p.k., przyjmując, że skuteczne wystąpienie przez sąd odwoławczy z pytaniem prawnym następuje jedynie wtedy, gdy spełnione są łącznie wszystkie przesłanki wskazane w tym przepisie. Pytania prawne winny więc być formułowane jedynie wtedy, gdy przy rozpoznawaniu środka odwoławczego wyłoni się zagadnienie prawne, czyli wystąpi istotny problem interpretacyjny związany z wykładnią przepisu, który w praktyce jest rozbieżnie interpretowany albo też przepisu sformułowanego wadliwie lub niejasno" (postanowienie SN z dnia 28 stycznia 2016r., I KZP 12/15 (OSNKW 2016, nr 4, poz. 25).

7. PRAWOMOCNE ORZECZENIE SĄDU KOŃCZĄCYM POSTĘPOWANIE (ART. 521 § 1 K.P.K.)

Minister Sprawiedliwości – Prokurator Generalny, Rzecznik Praw Obywatelskich lub Rzecznik Praw Dziecka – zgodnie z art. 521 § 1 i 2 k.p.k. – może wnieść kasację od każdego prawomocnego orzeczenia sądu kończącego postępowanie, z tym że ten ostatni podmiot tylko wówczas, gdy przez wydanie orzeczenia doszło do naru-

szenia praw dziecka. Przedmiotem zaskarżenia może być „prawomocne orzeczenie sądu kończące postępowanie” i jego określenie budzi wątpliwości, czy obejmuje orzeczenie sądu o utrzymaniu w mocy postanowienia o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia.

Nie budzi wątpliwości, że taki charakter ma postanowienie sądu o utrzymaniu w mocy postanowienia prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego w fazie *in personam*, gdyż ze względu zakaz *ne bis in idem* nie jest możliwe prowadzenie postępowania o ten sam czyn tej samej osoby (art. 17 § 1 pkt 11 k.p.k.)³². Umorzenie takie uniemożliwia ściganie tej osoby, jeżeli nie nastąpi wznowienie postępowania (art. 327 § 2 k.p.k.) lub uchylenie prawomocnego postanowienia przez Prokuratora Generalnego (art. 328 k.p.k.)³³; powoduje konsumpcję skargi publicznej (art. 17 § 1 pkt 1 k.p.k.)³⁴. Inaczej jest w wypadku umorzenia postępowania przygotowawczego w sprawie (*in rem*), gdyż wówczas jest możliwe w każdym czasie podjęcie na nowo umorzonego postępowania, mimo że postanowienie o jego umorzeniu zostało utrzymane w mocy przez sąd³⁵. Sąd Najwyższy wyraził pogląd, że: „Prawomocne postanowienie sądu o utrzymaniu w mocy postanowienia prokuratora o umorzeniu śledztwa w fazie *in rem* jest orzeczeniem kończącym postępowanie przygotowawcze, co otwiera drogę do zaskarżenia postanowienia sądu kasacją nadzwyczajną na podstawie art. 521 § 1 k.p.k.”³⁶. Uzasadniony jest tym, że prawomocne postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego, wydane także w fazie *in rem*, stwarza określony stan prawny i wywiera wpływ na sytuację różnych podmiotów, które brały udział w zakończonym postępowaniu. Stanowi formalną przeszkodę dla podejmowania dalszych czynności procesowych i dalszego prowadzenia postępowania przygotowawczego. Dopóki więc wymienione postanowienie występuje w obrocie prawnym, nie może być traktowane jako niemające znaczenia prawnego i niewiążące prokuratora.

³² R.A. Stefański, [w:] R.A. Stefański (red.), *System Prawa Karnego Procesowego. Postępowanie przygotowawcze*, t. X, Warszawa 2016, s. 1376–1377.

³³ Wyrok SN z dnia 6 listopada 2003 r., II KK 5/03, OSNwSK 2003, poz. 2360; postanowienie SN z dnia 26 sierpnia 2004 r., I KZP 11/04, OSNKW 2004, nr 7–8, poz. 84; wyrok SN z dnia 18 stycznia 2006 r. – IV KK 378/05, OSNwSK 2006, poz. 163; Tak też M. Cieślak, *Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne*, Warszawa 1984, s. 305–313; tenże, *Glosa do wyroku SN z dnia 17 lipca 1973 r.*, V KRN 264/73, OSPiKA 1974, nr 7–8, s. 362–364; Z. Doda, A. Gaberle, *Kontrola odwoławcza w procesie karnym. Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Komentarz*, t. II, Warszawa 1997, s. 184–185; R.A. Stefański, *Podstawy i przyczyny umorzenia postępowania przygotowawczego*, Prok. i Pr. 1996, nr 2–3, s. 31; J. Tylman, [w:] T. Grzegorzczak, J. Tylman, *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2014, s. 190; M. Siewierski, [w:] J. Bafia, J. Bednarzak, M. Flemming, S. Kalinowski, K. Kempisty, M. Siewierski, *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 1971, s. 55; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks...*, t. I, 2007, s. 152; M. Rogalski, *Wygaśnięcie prawa do oskarżenia na skutek prawomocnego umorzenia postępowania przygotowawczego*, [w:] T. Grzegorzczak, J. Izydorczyk, R. Olszewski (red.), *Z problematyki funkcji procesu karnego*, Warszawa 2013, s. 189; R. A. Stefański, [w:] *System...*, t. X, s. 1405.

³⁴ Zob. szerzej R. A. Stefański, [w:] *System...*, t. X, s. 1405–1407.

³⁵ J. Skorupka, [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks...*, s. 73; P. Hofmański, E. Sadzik, K. Zgryzek, *Kodeks...*, t. I, 2007, s. 152; postanowienie SN z 4 maja 2006 r., V KK 384/05, LEX nr 294295; wyrok SN z 9 października 2008 r., V KK 252/08, OSNwSK 2008, nr 1, poz. 1992.

³⁶ Wyrok SN z dnia 3 grudnia 2015 r., II KK 272/15, LEX nr 1938676.

Jednakże w uchwale 7 sędziów SN z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 6/16 (OSNKW 2017, nr 1, poz. 1) organ ten nie podzielił tego poglądu i słusznie uznał, że: **Postanowienie sądu, wydane na podstawie art. 306 § 1a k.p.k. w zw. z art. 325a § 2 k.p.k., utrzymujące w mocy postanowienie prokuratora o umorzeniu postępowania przygotowawczego w fazie *in rem*, nie jest prawomocnym orzeczeniem sądu kończącym postępowanie w rozumieniu art. 521 § 1 k.p.k.**³⁷

Pogląd ten został skrytykowany w piśmiennictwie³⁸, z uwagą, że w wypadku umorzenia postępowania przygotowawczego w fazie *in rem* w grę wchodzi jedynie prawomocność w sensie formalnym, tzn. że orzeczenie nie może zostać podważone w drodze środka odwoławczego³⁹.

Uzasadniając swój pogląd Sąd Najwyższy zasadnie wskazał, że w świetle regulacji zawartej w rozdziale 11 k.p.k. jest oczywiste, że orzeczenie o utrzymaniu w mocy postanowienia prokuratora o umorzeniu śledztwa lub dochodzenia ma formę postanowienia, które jednocześnie kończy postępowanie przygotowawcze, a tym samym jest orzeczeniem sądu, o którym mowa w art. 521 § 1 k.p.k., bez względu na to, czy postępowanie umorzono w fazie *in rem*, czy *in personam*. Wątpliwe jest jednak, czy jest ono prawomocne w rozumieniu tego przepisu. Rozważając tę kwestię, Sąd Najwyższy w pierwszej kolejności odniósł się do samego pojęcia „prawomocność”, wywodząc, że w literaturze prawomocność jest traktowana jako czynnik determinujący trwałość rozstrzygnięć procesowych zapewniający ostatecznie stabilizację prawną⁴⁰, oznacza sytuację prawną charakteryzującą się niepodważalnością decyzji procesowej⁴¹. Uwzględniając podział prawomocności na formalną, polegającą na niepodważalności decyzji procesowej w drodze kontynuacji dotychczasowego postępowania oraz materialną, wyrażającą się w niepodważalności decyzji w znaczeniu zakazu prowadzenia nowego postępowania w tym samym przedmiocie (*ne bis in idem*)⁴², Sąd Najwyższy uznał, że istotnego znaczenia nabiera zagadnienie potencjalnej odwołalności orzeczeń. Jego zdaniem tylko postanowienia nieodwoławalne mają zdolność do uzyskania prawomocności w rozumieniu relewantnym z punktu widzenia przepisów o nadzwyczajnych środkach zaskarżenia. Rozstrzygnięcia, co do których zostaje zachowane uprawnienie organu procesowego do ich zmiany lub uchylecia w każdym momencie niezależnie nawet od tego, czy są zaskarżalne zwykłym środkiem odwoławczym, charakteryzują się tak znaczną niestabilnością, że trudno im przyznać walor prawomocności⁴³.

³⁷ Tak też w postanowieniu SN z dnia 26 stycznia 2017 r., V KK 63/16 LEX nr 2195675.

³⁸ A. Jezusek, Glosa do tej uchwały, OSP 2017, nr 6, poz. 61.

³⁹ M. Rogalski, *Stan rzeczy oszczędzonej*, [w:] (red.) M. Jeż-Ludwichowska, A. Lach, *System Prawa Karnego Procesowego. Dopuszczalność procesu*, t. IV, Warszawa 2015, s. 632–633.

⁴⁰ A. Murzynowski, *Prawomocność orzeczeń sądowych jako przesłanka kasacji*, [w:] (red.) S. Waltoś, A. Gaberle, *Środki zaskarżenia w procesie karnym. Księga pamiątkowa ku czci prof. Zbigniewa Dody*, Kraków 2000, s. 193; M. Rogacka-Rzewnicka, *Kasacja w polskim procesie karnym*, Warszawa 2001, s. 159.

⁴¹ S. Waltoś, P. Hofmański, *Proces karny...*, s. 62.

⁴² M. Cieślak, *Polska procedura...*, s. 370.

⁴³ R. Kmiecik, *O reasumpcji wadliwych decyzji nie kończących postępowania przygotowawczego*, NP 1980, nr 7–8, s. 100 i n.

W doktrynie przyjmuje się, że postanowienia o umorzeniu postępowania przygotowawczego *in rem* mają charakter niepełnej prawomocności takiego rozstrzygnięcia⁴⁴, prawomocności wyłącznie formalnej⁴⁵, prawomocności w ograniczonym stopniu⁴⁶ lub prawomocności ułomnej, która nie wywołuje wszystkich swoich skutków⁴⁷. Sąd Najwyższy zwrócił uwagę, że jeżeli konstrukcja prawomocności formalnej ma wyrażać zasadę pewności i niewzruszalności orzeczeń, to z kręgu postanowień prokuratora zdolnych do uzyskania prawomocności wyłączyć należy te decyzje, które organ będący gospodarzem tego etapu procesu może samodzielnie uchylać lub modyfikować w każdym czasie, niezależnie od ich zaskarżalności w ogóle, a nawet zaskarżenia w konkretnym wypadku. Oznacza tylko to, że rozstrzygnięcie takie jest niezaskarżalne i nie konstytuuje zakazu *ne bis in idem* oraz nie wywołuje skutku na płaszczyźnie „wewnętrznej” prawomocności, skoro nie jest przeszkodą dla dalszego prowadzenia postępowania wcześniej umorzonego⁴⁸. Prokurator bowiem – zgodnie z art. 327 § 1 k.p.k. – może podjąć na nowo takie postępowanie, nie będąc skrepowany upływem czasu i nie będąc uzależniony od wystąpienia nowych okoliczności faktycznych lub prawnych. Zdaniem Sądu Najwyższego postanowienie o umorzeniu postępowania nie kończy ostatecznie nie tylko postępowania przygotowawczego, ale także procesu karnego w danej sprawie. Zarówno samo postanowienie o umorzeniu postępowania przygotowawczego prowadzonego w fazie *in rem*, jak i postanowienie sądu o utrzymaniu w mocy takiego rozstrzygnięcia, nie stanowią nawet względnie trwałej przeszkody do kontynuowania postępowania i nie realizują funkcji gwarancyjnej orzeczenia, które zapadło w wyniku rozpoznania środka odwoławczego.

Dodać do tego można argument natury praktycznej; po co uruchamiać procedurę kasacji nadzwyczajnej, skoro ten sam skutek można osiągnąć w prosty sposób, a mianowicie podejmując na nowo umorzone postępowanie przygotowawcze.

8. CZĘŚCIOWE ZASĄDZENIE KOSZTÓW W SPRAWACH Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO (ART. 630 K.P.K.)

W myśl art. 630 k.p.k. w sprawach z oskarżenia publicznego, jeżeli oskarżonego nie skazano za wszystkie zarzucane mu przestępstwa, wydatki związane z oskarżeniem w części uniewinniającej lub umarzającej postępowanie ponosi Skarb Państwa.

W orzecznictwie przyjmowano, że w przepisie tym jest mowa wyłącznie o wydatkach, a wydatki poniesione przez Skarb Państwa – zgodnie z treścią art. 616

---

⁴⁴ J. Tylman, [w:] J. Tylman, T. Grzegorzcyk, *Polskie postępowanie...*, s. 190–191.

⁴⁵ A. Gaberle, *Umorzenie postępowania przygotowawczego w polskim procesie karnym*, Warszawa 1972, s. 164.

⁴⁶ E. Skrętowicz, [w:] R. Kmiecik, E. Skrętowicz, *Proces karny. Część ogólna*, Warszawa 2009, s. 230.

⁴⁷ S. Steinborn, *Prawomocność części orzeczenia w procesie karnym*, Warszawa 2011, s. 40.

⁴⁸ S. Steinborn, *Prawomocność...*, s. 92.

§ 2 k.p.k. – zaliczone są do kosztów sądowych, art. 616§ 1 k.p.k. zaś stanowi, że kosztami procesu są koszty sądowe oraz uzasadnione wydatki stron, w tym z tytułu ustanowienia w sprawie jednego obrońcy. Tym samym wydatki poniesione przez oskarżonego na obrońcę nie zaliczają się do kosztów sądowych, których częściowy zwrot, w przypadku częściowego uniewinnienia przewiduje art. 630 k.p.k., a w związku z tym w wypadku częściowego uniewinnienia oskarżonego, nie przysługuje zwrot wydatków poniesionych na obronę⁴⁹.

Zajmowano też stanowisko, że: „Art. 630 k.p.k. winien stanowić podstawę zasądzenia uzasadnionych wydatków poniesionych przez oskarżonego, w tym z tytułu ustanowienia jednego obrońcy, w razie uniewinnienia oskarżonego od części z zarzucanych mu przestępstw lub w częściowego umorzenia postępowania”⁵⁰. Podkreśla się, że ustawodawca w art. 632 *in principio* k.p.k. zawarł zastrzeżenie, że odnosi się do uniewinnienia oskarżonego od wszystkich zarzucanych mu przestępstw lub umorzenia postępowania w całości, a tym samym brak jest racjonalnych podstaw do tak zawężającej wykładni tego przepisu⁵¹.

Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów SN z dnia 28 stycznia 2016 r., I KZP 16/15 (OSNKW 2016, nr 2, poz. 10) zajął stanowisko, że: **Wydatki związane z oskarżeniem, o których mowa w art. 630 k.p.k. to także wydatki poniesione przez oskarżonego w związku z ustanowieniem w sprawie jednego obrońcy z wyboru. W wypadku częściowego uniewinnienia oskarżonego lub częściowego umorzenia prowadzonego przeciwko niemu postępowania może on zatem domagać się od Skarbu Państwa w tej części zwrotu tych kosztów**⁵².

Jest to pogląd trafny i zasadnie spotkał się z aprobatą w literaturze⁵³.

Uzasadniając ten pogląd organ ten zauważył, że użyty w art. 630 k.p.k. zwrot: „wydatki związane z oskarżeniem”, obejmuje poniesione przez oskarżonego koszty obrony dotyczące zarzutów, co do których umorzono postępowanie albo co do których oskarżony został uniewinniony. Wykładnia celowościowa przemawia za przyjęciem, że w takim wypadku uzasadniony jest zwrot poniesionych przez oskarżonego kosztów ustanowienia w sprawie jednego obrońcy tylko w takim zakresie, w jakim doszło do uniewinnienia oskarżonego lub umorzenia prowadzonego przeciwko niemu postępowania.

---

⁴⁹ Wyrok SA w Katowicach z dnia 14 września 2011 r., II AKz 613/11, LEX nr 1102938; postanowienie SA w Szczecinie z dnia 20 października 2010 r., akt II AKa 104/10, Orz. SA w Szczecinie 2011, nr 3, s. 44–46. Tak też S. Steinborn, [w:] L. K. Paprzycki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2013, s. 1532–1533; K. Eichstaedt, [w:] D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2013, s. 1481.

⁵⁰ Postanowienie SA w Szczecinie z dnia 20 maja 2015 r., II AKz 163/15, Prok. i Pr. – wkł. 2016, nr 7–8, poz. 44.

⁵¹ Postanowienie SA we Wrocławiu z dnia 16 grudnia 2011 r., II AKz 523/11, Prok. i Pr. – wkł. 2013, nr 9, poz. 36.

⁵² Tak też wyrok SA w Katowicach z dnia 1 grudnia 2016 r., II AKa 375/16, LEX nr 2202526.

⁵³ Z. Rudzińska-Bluszcz, Glosa do tej uchwały, *Palestra* 2016, nr 4, s. 117–120; M. Kolendowska-Matejczuk, Glosa do tej uchwały, *OSP* 2016, nr 5, poz. 46.

USTAWA Z DNIA 6 KWIETNIA 1990 R. O POLICJI (DZ.U. Z 2017 R.,
POZ. 2067 ZE ZM.)

9. WYSTĄPIENIA Z PISEMNYM WNIOSEM DO SĄDU
OKRĘGOWEGO O ZARZĄDZENIE KONTROLI OPERACYJNEJ
(ART. 19 UST. 1 LUB 3 CYT. USTAWY)

W przypadkach niecierpiących zwłoki, jeżeli mogłyby to spowodować utratę informacji lub zatarcie albo zniszczenie dowodów przestępstwa – zgodnie z art. 19 ust. 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji – Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP albo komendant wojewódzki Policji może zarządzić, po uzyskaniu pisemnej zgody właściwego prokuratora, kontrolę operacyjną, zwracając się jednocześnie do właściwego miejscowo sądu okręgowego z wnioskiem o wydanie postanowienia w tej sprawie. W przepisie tym uprawnionym do złożenia wniosku jest Komendant Główny Policji, Komendant CBŚP albo komendant wojewódzki Policji, a nie wiadomo, czy może scedować to uprawnienie na swojego zastępcę.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 28 stycznia 2016r., I KZP 12/15 (OSNKW 2016, nr 4, poz. 25) wyraził pogląd, że: **Ustawowe uprawnienie Komendanta Głównego Policji do wystąpienia z pisemnym wnioskiem do sądu okręgowego o zarządzenie kontroli operacyjnej w trybie art. 19 ust. 1 lub 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (tekst jedn. Dz.U. z 2015 r., poz. 355 ze zm.) może być w jego zastępstwie wykonywane przez jego zastępców (art. 5 ust. 4, art. 6g i art. 7 ust. 4 ustawy o Policji).**

Jest to pogląd zasługujący na aprobatę i tak też jest oceniony w piśmiennictwie⁵⁴.

W jego uzasadnieniu organ ten podkreślił, że gdyby kierować się tylko instrumentami wykładni językowej należałoby uznać, że, np. jedynie Komendant Główny Policji jest uprawniony do złożenia skutecznego wniosku, o którym mowa w omawianym przepisie. Niemniej wskazał, że Sąd Najwyższy zajmował już stanowisko, że uprawnienia do występowania z pisemnym wnioskiem do sądu o zarządzenie lub przedłużenie kontroli operacyjnej przysługują nie tylko Komendantowi Głównemu i Komendantom Oddziałów Straży Granicznej, ale również ich zastępcom oraz funkcjonariuszom Straży Granicznej upoważnionym do podejmowania czynności w ich imieniu⁵⁵. Przyjmował też, że:

- ustawowe uprawnienie Ministra Sprawiedliwości do delegowania sędziego, za jego zgodą, do pełnienia obowiązków sędziego w innym sądzie może być w jego zastępstwie albo z jego upoważnienia wykonywane przez sekretarza stanu lub podsekretarza stanu⁵⁶;
- dopuszczalne jest wykonywanie wszelkich funkcji Prokuratora Generalnego, w tym uprawnień do wnoszenia kasacji, a wcześniej rewizji nadzwyczajnej

⁵⁴ J. Kudła, Głosa do tego postanowienia, LEX/el. 2016.

⁵⁵ Postanowienie SN z dnia 4 września 2015 r., III KK 76/15, OSNKW 2015, nr 11, poz. 91.

⁵⁶ Uchwała pełnego składu SN z dnia 14 listopada 2007 r., BSA-4110-5/07, OSNKW 2007, nr 12, poz. 85, OSNKW 2008, nr 3, poz. 23 z glosą aprobującą B. Mik, Prok. i Pr. 2008, nr 6, s. 164–176; wyrok SN z dnia 23 listopada 2007 r., WA 46/07, OSNKW 2008, nr 1, poz. 11 z glosą aprobującą W. Marcinkowskiego, WPP 2008, nr 2, s. 131–137.

przez jego zastępców, uznając, że wykonywanie tych uprawnień wynika nie tylko wprost z ustawy o prokuraturze, ale z samej istoty funkcji zastępcy, który zawsze działa w imieniu jednoosobowego organu, jakim jest Prokurator Generalny, a nie w imieniu własnym⁵⁷.

- uprawniony do podpisania z upoważnienia Rzecznika Praw Obywatelskich kasacji pod jego nieobecność, to jest w istocie w jego zastępstwie⁵⁸.

Słusznie Sąd Najwyższy wskazał, że poglądy te pozostają również aktualne w odniesieniu do Komendanta Głównego Policji oraz jego zastępców, skoro ustawa o Policji przewiduje także stałe stanowiska I Zastępcy i zastępców Komendanta Głównego Policji. Źródłem umocowania zastępców do działania w imieniu Komendanta Głównego Policji jest więc ustawa o Policji, która uprawnia ich do wykonywania zadań z zakresu kompetencji przysługujących Komendantowi Głównemu Policji⁵⁹.

USTAWA Z DNIA 13 PAŹDZIERNIKA 1995 R. – PRAWO ŁOWIECKIE (DZ.U. Z 2017 R. POZ. 1295)

10. PRZEPISY WŁAŚCIWE W SPRAWACH DOTYCZĄCYCH ŻĄDANIA UCHYLENIA UCHWAŁ WYKLUCZAJĄCYCH POWODA Z GRONA CZŁONKÓW KOŁA ŁOWIECKIEGO (ART. 33 UST. 6)

W myśl art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. prawo łowieckie, w sprawach utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim po wyczerpaniu postępowania wewnątrzorganizacyjnego albo od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne stronom postępowania przysługuje, w terminie 14 dni od otrzymania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, odwołanie do sądu okręgowego. W związku z tym, że ustawa ta nie określa rodzaju postępowania, w którym jest rozpatrywane odwołanie, powstała wątpliwość, czy do rozpoznania odwołania w sprawie utraty członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim oraz od orzeczeń i postanowień kończących postępowanie dyscyplinarne, stosuje się przepisy procedury cywilnej, czy karnej.

---

⁵⁷ Wyrok składu 7 sędziów SN z dnia 25 września 1992 r., WRN 97/92, OSP 1993, nr 11, poz. 219; wyrok 7 sędziów SN z dnia 22 stycznia 2003 r., WK 48/02, OSNKW 2003, nr 3–4, poz. 31 z głosem aprobującym A. Bojańczyka, Prok. i Pr. 2004, nr 6, s. 116–124; wyrok SN z dnia 2 grudnia 2010 r., II KK 236/10, LEX nr 694540; R. A. Stefański, *Podmioty uprawnione do wnoszenia kasacji nadzwyczajnych w sprawach karnych*, WPP 2000, nr 2, s. 28–39. Odmienne co do Naczelnego Prokuratora Wojskowego (postanowienie SN z dnia 8 października 2002 r., WK 33/02, PiP 2003, Nr 2, s. 127 z głosami krytycznymi S.M. Przyjemskiego i M. Rogackiej-Rzewnickiej, PiP 2003, Nr 2, s. 127–130, J. Krawca, WPP 3003, nr 1, s. 127–133; R.A. Stefańskiego, OSP 2003, nr 6, s. 343–346.

⁵⁸ Postanowienie SN z dnia 30 czerwca 2004 r., III KK 63/04, LEX nr 110555; J. Kulesza, *Przegląd orzecznictwa sądowego w sprawach należących do właściwości IPN – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (prawo karne procesowe)* (cz. II), Palestra 2006, nr 5–6, s. 333–342.

⁵⁹ Tak też A. Łyżwa, M. Tokarski, [w:] *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2015, s. 246.

Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 30 marca 2016r., I KZP 22/15 (OSNKW 2016, nr 6, poz. 35) stwierdził, że: **Do postępowania sądowego, wszczętego przez wniesienie do sądu okręgowego odwołania określonego w art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – Prawo łowieckie (t.j. Dz.U. z 2015 r., poz. 2168, z późn. zm.) w sprawach utraty, na podstawie uchwały właściwego organu koła lub Związku, członkostwa w kole łowieckim, nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, stosuje się przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz.U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.), natomiast do postępowania sądowego, wszczętego przez wniesienie odwołania od orzeczenia lub postanowienia kończącego postępowanie dyscyplinarne, stosuje się przepisy ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz.U. Nr 89, poz. 555, z późn. zm.).**

Jest to pogląd zasługujący na aprobatę, a w piśmiennictwie został tylko częściowo skrytykowany⁶⁰.

Sąd Najwyższy, uzasadniając ten pogląd uznał, że zarówno sprawa nabycia lub utraty członkostwa w Polskim Związku Łowieckim, o ile nie nastąpiła na podstawie orzeczenia sądu dyscyplinarnego, jak i sprawa utraty członkostwa w kole łowieckim, są sprawami o cechach sprawy cywilnej, a w związku z tym procedowanie sądu w tych sprawach odbywa się na podstawie przepisów kodeksu postępowania cywilnego.

Za stosowaniem zaś procedury karnej do rozpoznania odwołania od orzeczenia lub postanowienia dyscyplinarnego sądu łowieckiego, przemawia art. 35s ust. 2 prawa łowieckiego, według którego w sprawach nieuregulowanych w rozdziale 6a dotyczącym odpowiedzialności dyscyplinarnej stosuje się odpowiednio przepisy kodeksu postępowania karnego. Wobec nieuregulowania wielu kwestii w tej ustawie, zastosowanie ma wiele przepisów kodeksu postępowania karnego w postępowaniach prowadzonych przez rzeczników dyscyplinarnych i sądy łowieckie.

Postępowanie przed sądem okręgowym, zainicjowane wniesieniem odwołania od rozstrzygnięcia wydanego przez sąd łowiecki – stwierdza Sąd Najwyższy – jest kontynuacją wcześniej wszczętego postępowania dyscyplinarnego i ono również powinno toczyć się przy zastosowaniu przepisów procedury karnej.

USTAWA Z DNIA 23 LISTOPADA 2002 R. O SĄDZIE NAJWYŻSZYM (DZ.U. Z 2016 R., POZ. 1254 ZE ZM.)

11. PYTANIA KONKRETNE SĄDU NAJWYŻSZEGO (ART. 59)

Jeżeli Sąd Najwyższy, rozpoznając kasację lub inny środek odwoławczy, poweźmie poważne wątpliwości co do wykładni prawa, może odroczyć rozpoznanie sprawy i przedstawić zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia składowi siedmiu sędziów tego Sądu (art. 59 ustawy o SN). Sąd Najwyższy, rozstrzygając w tym trybie przed-

⁶⁰ M. Kościelniak-Marszał, Glosa do tego postanowienia, OSP 2017, nr 6, poz. 62.

stawione mu zagadnienia prawne niejednokrotnie wskazuje, jakie przesłanki muszą być spełnione, by je wyjaśnić.

Organ ten w uchwale z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 6/16 (OSNKW 2017, nr 1, poz. 1) trafnie zauważył, że: **W świetle przepisu art. 59 ustawy o Sądzie Najwyższym dla skutecznego przedstawienia zagadnienia prawnego składowi powiększonemu tego Sądu, niezbędne jest powzięcie poważnych wątpliwości co do wykładni prawa przy rozpoznawaniu kasacji przez skład zwykły, a także wykazanie, że wyjaśnienie tych wątpliwości przez skład powiększony jest niezbędne dla rozstrzygnięcia sprawy w postępowaniu kasacyjnym (...) stosownie do dyspozycji art. 59 ustawy o Sądzie Najwyższym, jedną z podstaw przekazania zagadnienia prawnego do rozstrzygnięcia składowi powiększonemu tego Sądu jest powzięcie poważnych wątpliwości co do wykładni prawa.**

12. PYTANIA ABSTRAKCYJNE (ART. 60 § 1 I 2)

Jeżeli w orzecznictwie sądów powszechnych, sądów wojskowych lub Sądu Najwyższego ujawnią się rozbieżności w wykładni prawa – zgodnie z art. 60 § 1 ustawy o SN – Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego może przedstawić wniosek o ich rozstrzygnięcie Sądowi Najwyższemu w składzie siedmiu sędziów lub innym odpowiednim składzie. Z wnioskiem, takim mogą wystąpić również Rzecznik Praw Obywatelskich i Prokurator Generalny oraz, w zakresie swojej właściwości, Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej, Rzecznik Praw Dziecka, Przewodniczący Rady Dialogu Społecznego, Przewodniczący Komisji Nadzoru Finansowego i Rzecznik Finansowy (art. 60 § 2 ustawy o SN).

W kontekście tego przepisu organ ten zwracał uwagę, że:

- **Podstawową przesłanką przedmiotową zadania Sądowi Najwyższemu tzw. abstrakcyjnego pytania prawnego, a następnie podjęcia uchwały, jest nie tylko sama rozbieżność w orzecznictwie, w szczególności wynikająca z odmiennego stosowania prawa, lecz wyłącznie rozbieżność co do wykładni określonego przepisu lub przepisów** (postanowienie 7 sędziów SN z dnia 25 lutego 2016 r., I KZP 18/15, OSNKW 2016, nr 4, poz. 24);
- **Nie chodzi tu zatem o rozbieżność w orzecznictwie sądów, wynikającą z odmiennego stosowania prawa, czyli ustalania skutków prawnych określonych stanów faktycznych i kwalifikowania ich z punktu widzenia określonej normy sankcjonowanej, lecz o rozbieżność w wykładni przepisów prawa, a więc czynnościach zmierzających do ustalenia prawidłowego znaczenia określonych przepisów, przez dekodowanie odmiennych norm z nich wynikających** (uchwała 7 sędziów SN z dnia 28 stycznia 2016 r., I KZP 13/15 (OSNKW 2016, nr 3, poz. 17);
- **Aby skutecznie wystąpić z tzw. abstrakcyjnym pytaniem prawnym, wykazać należy nie tylko rozbieżność istniejącą w orzecznictwie, ale również to, że rozbieżność owa wynika z odmiennych wykładni prawa dokonywanej przez sądy. Drugorzędne znaczenie mają ewentualne rozbieżności w tym zakresie pomiędzy orzecznictwem a poglądami doktryny** (uchwała 7 sędziów SN z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 10/16, OSNKW 2016, nr 12, poz. 79).

USTAWA Z DNIA 17 CZERWCA 2004 R. O SKARDZE NA NARUSZENIE PRAWA STRONY DO ROZPOZNANIA SPRAWY W POSTĘPOWANIU PRZYGOTOWAWCZYM PROWADZONYM LUB NADZOROWANYM PRZEZ PROKURATORA I POSTĘPOWANIU SĄDOWYM BEZ NIEUZASADNIONEJ ZWŁOKI (DZ.U. Z 2016 R., POZ. 1259 ZE ZM.).

13. SKARGA STRONY, KTÓREJ PRAWO DO ROZPOZNANIA SPRAWY BEZ NIEUZASADNIONEJ ZWŁOKI ZOSTAŁO NARUSZONE NA SKUTEK DZIAŁANIA LUB BEZCZYNNOŚCI PROKURATORA NADZORUJĄCEGO POSTĘPOWANIE PRZYGOTOWAWCZE (ART. 1 UST. 1)

Zgodnie z art. 2 ust. 1a w z. ust. 1 cyt. ustawy strona może wnieść, m.in. skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu przygotowawczym, którego skarga dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie zmierzające do wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie w sprawie trwa dłużej niż to konieczne dla wyjaśnienia istotnych okoliczności faktycznych i prawnych. Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze w celu zakończenia postępowania przygotowawczego (art. 2 ust. 2 cyt. ustawy). Art. 1 ust. 1 cyt. ustawy wynika, że w postępowaniu przygotowawczym skarga przysługuje wówczas gdy prawo strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności sądu lub prokuratora prowadzącego lub nadzorującego postępowanie przygotowawcze. Warunkiem zatem dopuszczalności skargi na przewlekłość postępowania przygotowawczego, prowadzonego przez finansowy organ postępowania przygotowawczego jest objęcie go nadzorem przez prokuratora. W związku z tym istotne jest określenie momentu, w którym dochodzi do podjęcia tego nadzoru, a zwłaszcza, czy przedłużenie przez prokuratora dochodzenia jest czynnością nadzorczą.

W orzecznictwie przyjmowano, że postanowienie prokuratora o przedłużeniu dochodzenia na podstawie art. 153 § 1 zd. 3 k.k.s. nie jest czynnością o charakterze jedynie technicznym, lecz jest podstawową czynnością nadzorczą, ponieważ odmowa przedłużenia dochodzenia kończyłaby etap postępowania przygotowawczego, natomiast decyzja o przedłużeniu ma wpływ na sprawność tego postępowania, warunkuje jego długotrwałość, a w konsekwencji prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Szybkość postępowania i koncentracja czynności procesowych jest istotnym czynnikiem postępowania przygotowawczego, a uchybienia w tej mierze prowadzić mogą w konsekwencji do zniweczenia celów postępowania karnego określonych w art. 2 k.p.k., a więc takiego ukształtowania postępowania, by rozstrzygnięcie nastąpiło w rozsądnym terminie⁶¹.

---

⁶¹ Postanowienie SA w Katowicach z dnia 27 listopada 2013 r., II AKz 717/13, LEX nr 1488978.

W literaturze zaś uznaje się, że:

- przedłużając czas trwania dochodzenia prowadzonego przez finansowy organ postępowania przygotowawczego, prokurator powinien tylko ograniczyć się do dokonania tej czynności, oznaczając okres, do upływu którego postępowanie to winno być zakończone, chyba że sam dostrzeże konieczność ingerencji w przedłużane dochodzenie i może je przejąć do swojego prowadzenia⁶²;
- w postępowaniach karnych skarbowych, dopóki są one nadzorowane przez nadrzędne organy finansowe, a nie przez prokuratora, nie można mówić o istnieniu jego nadzoru nad takim dochodzeniem⁶³;
- skarga ta nie aktualizuje się jednak w sytuacji, kiedy nie doszło do poinformowania prokuratora o toczącym się postępowaniu⁶⁴;
- każde postępowanie przygotowawcze w sprawach o przestępstwa skarbowe jest w rozumieniu ustawy o skardze na przewlekłość, postępowaniem nadzorowanym przez prokuratora⁶⁵.

Rozstrzygając ten problem Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów SN z dnia 28 stycznia 2016 r., I KZP 13/15 (OSNKW 2016, nr 3, poz. 17) wyjaśnił, że: **Przedłużenie przez właściwego prokuratora, na podstawie art. 153 § 1 zdanie trzecie k.k.s., na okres powyżej 6 miesięcy, dochodzenia w sprawie o przestępstwo skarbowe, prowadzonego przez finansowy organ postępowania przygotowawczego i nadzorowanego przez organ nadrzędny nad tym organem, oznacza objęcie przez prokuratora nadzorem tego dochodzenia, obligując go do realizowania swoich uprawnień płynących z art. 298 § 1 i art. 326 k.p.k. w zw. z art. 113 § 1 k.k.s. Dopiero z chwilą takiego przedłużenia można mówić o spełnieniu się, przewidzianego w art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, wymogu co najmniej nadzorowania przez prokuratora takiego dochodzenia, jako warunku dopuszczalności skargi na przewlekłość postępowania, jeżeli przewlekłość ta zaistnieje w czasie sprawowania takiego nadzoru.**

Pogląd ten został częściowo skrytykowany w doktrynie⁶⁶, ale jest zasadny.

W uzasadnieniu tej uchwały Sąd Najwyższy podkreślił, że ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. dopuszcza skargę na przewlekłość zaistniałą w postępowaniu przygotowawczym wyłącznie wtedy gdy prowadzi je lub nadzoruje prokurator, i w którym to jego działanie lub bezczynność prowadzi do przewlekłości tego stadium procesu. Przez postępowanie przygotowawcze nadzorowane przez pro-

---

⁶² M. Świetlicka, Glosa do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2013 r., LEX/el. 2014; eadem, *Metodyka pracy prokuratora w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe*, Kraków 2014, s. 33–37.

⁶³ G. Łabuda, T. Razowski, *Zakres przedmiotowy skargi na przewlekłość postępowania*, Prok. i Pr. 2012, nr 1, s. 72–76.

⁶⁴ J. Kasiński, *Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego – wybrane zagadnienia*, Palestra 2009, nr 11–12, s. 47.

⁶⁵ J. Skorupka (red.), *Skarga na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki. Komentarz*, Warszawa 2010, s. 102–104.

⁶⁶ J. Zagrodnika, Glosa tej uchwały, OSP 2017, nr 7–8, poz. 81.

kuratora, rozumie się w taki sposób, jak to ma miejsce na gruncie powszechnego procesu karnego, którego regulacje są odpowiednio stosowane także w postępowaniu karnym skarbowym. Przepis art. 122 k.k.s., dokonując bowiem tzw. cesji uprawnień prokuratorskich na finansowe organy postępowania przygotowawczego (§ 1 pkt 1) oraz organy nadrzędne nad nimi (§ 1 pkt 2), poprzez wskazanie, że przez przewidziane w określonych przepisach k.p.k. wyrażenie „prokurator” rozumie się także finansowy organ postępowania przygotowawczego lub organ nad nim nadrzędny, jednocześnie zakłada, iż niektórych czynności, przewidzianych w stosowanym tu odpowiednio kodeksie postępowania karnego (art. 113 § 1 k.k.s.), może dokonać jedynie prokurator, do którego z takim wnioskiem musi wówczas wystąpić organ finansowy prowadzący dane postępowanie karne skarbowe (art. 122 § 2 k.k.s.). Organ ten zwrócił uwagę, że zgodnie z art. 151c k.k.s., prokurator sprawuje nadzór:

- nad śledztwem prowadzonym przez finansowy organ postępowania przygotowawczego (§ 1),
- nad dochodzeniem w sprawie o przestępstwo skarbowe prowadzonym przez ten organ, gdy zachodzą okoliczności uzasadniające obronę obligatoryjną na określone w art. 79 § 1 k.p.k., prokurator powołał biegłych lekarzy psychiatrów w celu zbadania stanu zdrowia psychicznego oskarżonego, sąd zastosował tymczasowe aresztowanie podejrzanego, gdy obejmie je swym nadzorem z uwagi na wagę lub zawiłość sprawy (§ 2), W pozostałych wypadkach nadzór nad dochodzeniem prowadzonym przez finansowy organ postępowania przygotowawczego sprawuje organ nadrzędny nad tym organem (art. 151c § 3 k.k.s.).

Ponadto przytoczył szereg innych argumentów, które w pełni przemawiają za trafnością tezy omawianej uchwały.

USTAWA Z DNIA 18 PAŹDZIERNIKA 2006 R. O UJAWNIANIU INFORMACJI O DOKUMENTACH ORGANÓW BEZPIECZEŃSTWA PAŃSTWA Z LAT 1944–1990 ORAZ TREŚCI TYCH DOKUMENTÓW (DZ.U. Z 2017 R., POZ. 2186)

14. SKŁAD SĄDU W SPRAWACH ZGODNOŚCI Z PRAWDĄ OŚWIADCZEŃ LUSTRACYJNYCH (ART. 17)

W sprawach zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych – zgodnie z art. 17 cyt. ustawy – orzeka, w składzie 3 sędziów, sąd okręgowy właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby składającej oświadczenie lustracyjne. Z przepisu tego nie wynika, czy nakaz orzekania przez sąd okręgowy w składzie 3 sędziów, dotyczy wszystkich orzeczeń zapadających w postępowaniu przed tym sądem, prowadzonym na podstawie tej ustawy, czy też wymóg ten dotyczy tylko tych orzeczeń, które w sposób merytoryczny – co do istoty – rozstrzygają w przedmiocie zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych.

W orzecznictwie przyjmowano, że skład ten dotyczy:

- wszelkich orzeczeń wydawanych przez sąd okręgowy w postępowaniu toczącym się na podstawie ustawy lustracyjnej, a zatem także do postanowień o wszczęciu lub odmowie wszczęcia tego postępowania albo o jego umorzeniu⁶⁷,
- wyłącznie orzeczeń sądu okręgowego, które w merytoryczny sposób rozstrzygają w przedmiocie zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych⁶⁸.

Sąd Najwyższy w uchwale składu 7 sędziów SN z dnia 24 sierpnia 2016 r., I KZP 2/16, (OSNKW 2016, nr 10, poz. 64) zasadnie uznał, że: **W postępowaniu toczącym się na podstawie przepisów ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1388 ze zm.) sąd okręgowy wszystkie orzeczenia wydaje w składzie trzech sędziów.**

Sąd Najwyższy po pogłębionej analizie rozważań dotyczących pojęcia „sprawa” prowadzonych w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego i Sądu Najwyższego oraz w literaturze, doszedł do słusznego wniosku, że dotyczy ono nie tylko postępowania głównego, ale także postępowania pomocniczego, incydentalnego oraz uzupełniającego. Ponadto dokonał pogłębionej wykładni przepisów tej ustawy według dyrektyw językowych, systemowych, historycznych i funkcjonalnych, wykazując, że w postępowaniu lustracyjnym, niezależnie od rodzaju wydawanego orzeczenia i forum orzekania, sąd okręgowy orzeka w składzie trzyosobowym.

USTAWA Z DNIA 27 WRZEŚNIA 2013 R. O ZMIANIE USTAWY – KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (DZ.U. Z 2013 R., POZ. 1247 ZE ZM.)

15. SKŁAD SĄDU (ART. 30)

W myśl art. 30 cyt. ustawy jeżeli na podstawie tej ustawy nastąpiła zmiana właściwości lub składu sądu, do czasu zakończenia postępowania w danej instancji orzeka sąd dotychczas właściwy lub w dotychczasowym składzie. Regulacja ta nasunęła wątpliwość, czy zwrot „sąd w dotychczasowym składzie” oznacza sąd w składzie określonym przepisami obowiązującymi w momencie rozpoczęcia postępowania w danej instancji, czy też sąd w konkretnym składzie osobowym, wyznaczonym na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie wymienionej ustawy, który przystąpił do orzekania na rozprawie głównej przed dniem 1 lipca 2015 r.

---

⁶⁷ Postanowienie SA w Katowicach z dnia 15 stycznia 2014 r., II AKz 763/13, KZS 2014, nr 4, poz. 103; postanowienie SA w Krakowie z dnia 3 lutego 2011 r., II AKz 20/11, KZS 2011, nr 10, poz. 43; postanowienie SA w Krakowie z dnia 23 lutego 2011 r., II AKz 2/11, KZS 2011, nr 6, poz. 53.

⁶⁸ Uchwała SN z dnia 23 marca 2011 r., I KZP 31/10, OSNKW 2011, nr 3, poz. 23; postanowienie SA w Katowicach z dnia 11 kwietnia 2011 r. II AKz 667/10, LEX nr 846511; postanowienie SA w Białymstoku z dnia 22 marca 2013 r., II AKz 73/13, LEX nr 1294887; orzeczenie SA w Łodzi z dnia 18 stycznia 2011 r., II Aka 216/10, OSA 2011, nr 11, s. 60–66.

W judykaturze i literaturze przyjmowano, że chodzi o:

- rozpoczęcie rozprawy głównej⁶⁹,
- rozpoczęcie postępowania w danej instancji, gdyż nie ma znaczenia stan zaawansowania procesu⁷⁰.

Sąd Najwyższy w postanowienie SN z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 9/16 (OSNKW 2016, nr 12, poz. 85) uznał, że: **Sformułowanie „sąd w dotychczasowym składzie” zawarte w przepisie art. 30 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw, Dz.U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm., oznacza sąd w składzie określonym przepisami obowiązującymi w momencie rozpoczęcia postępowania w danej instancji**⁷¹.

Jest to pogląd trafny i niesłusznie spotkał się z krytyką⁷².

W uzasadnieniu tego postanowienia organ ten podkreślił, że ustawodawca sprecyzował w tym przepisie jedynie moment, do którego następuje petryfikacja właściwości lub składu sądu wynikająca z przepisów obowiązujących przed dniem 1 lipca 2015 r.; jest nim „zakończenie postępowania w danej instancji”. Z tego określenia – zdaniem Sądu Najwyższego – można *a contrario* wyprowadzić wniosek, że momentem początkowym petryfikującym skład sądu jest rozpoczęcie postępowania w danej instancji. Chodzi zatem o sąd w składzie określonym przepisami prawa, a nie o konkretny skład osobowy sądu wyznaczony na podstawie przepisów obowiązujących przed dniem wejścia w życie ustawy nowelizacyjnej z września 2013 r. O tym, że w art. 30 cyt. ustawy chodzi o utrwalenie składu sądu wynikającego z obowiązujących dotychczas przepisów – czytamy w uzasadnieniu postanowienia – świadczy brzmienie tego przepisu, którego w początkowej części jest mowa o zmianie składu sądu, która nastąpiła na podstawie niniejszej ustawy.

⁶⁹ Wyrok SA w Lublinie z dnia 26 stycznia 2016 r., II AKa 295/15, LEX nr 1994424; wyr. SA w Katowicach z dnia 17 lutego 2016 r., II AKa 12/16, KZS 2016, nr 5, poz. 87; M. Świetlicka, *Komentarz do art. 30 ustawy z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247)*, Lex/el. 2015.

⁷⁰ Postanowienie SN z dnia 15 czerwca 2016 r., V KK 114/16, LEX nr 2080107; postanowienie SN z dnia 29 czerwca 2016 r., II KK 180/16, LEX nr 2062819; postanowienie SN z dnia 23 września 2016 r., III KK 41/16, LEX nr 2122061; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 5 maja 2016 r., II AKa 95/16, LEX nr 2052587; wyrok SA we Wrocławiu z dnia 7 kwietnia 2016 r., II AKa 93/16, Orz. SA we Wrocławiu 2016, nr 2, poz. 340; D. Świecki, [w:] D. Świecki (red.), B. Augustyniak, D. Świecki, M. Wąsek-Wiaderek, *Postępowanie odwoławcze, nadzwyczajne środki zaskarżenia, postępowanie po uprawomocnieniu się wyroku i postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych*, Kraków 2015, s. 16;

⁷¹ Tak też postanowienie SN z dnia 6 lutego 2017 r., V KK 395/16, LEX nr 2255444; postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2017 r., II KK 183/16, LEX nr 2261738.

⁷² W. Jasiński, *Petryfikacja składu sądu w przepisach intertemporalnych – uwagi na tle postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016 r.*, I KZP 9/16, *Ius Novum* 2017, nr 3, s. 21–36.

USTAWA Z DNIA 11 MARCA 2016 R. O ZMIANIE USTAWY – KODEKS POSTĘPOWANIA KARNEGO ORAZ NIEKTÓRYCH INNYCH USTAW (DZ.U. Z 2016 R., POZ. 437)

16. PRZEPISY INTERTEMPORALNE

Ustawą z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw dokonano wielu zmian w kodeksie postępowania karnego, które polegały przede wszystkim na odwróceniu zmian wprowadzonych ustawą z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw⁷³. Ustawa ta nie przewiduje ogólnej reguły, że przepisy ustaw zmienionych tą ustawą, stosuje się do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej, a jedynie zawiera przepisy międzyczasowe dotyczące określonych zagadnień. W związku z tym w praktyce powstał problem, jakie przepisy stosować w sprawach prowadzonych po wejściu w życie tej ustawy, w których akt oskarżenia, wnioski o wydanie wyroku skazującego, wnioski o warunkowe umorzenie postępowania lub wnioski o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego skierowano do sądu przed dniem 1 lipca 2015 r., czyli przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 27 września 2013 r.

Sąd Najwyższy w uchwale 7 sędziów SN z dnia 29 listopada 2016 r., I KZP 10/16 (OSNKW 2016, nr 12, poz. 79), której nadał moc zasady prawnej przyjął, że: **W sprawach prowadzonych po dniu 14 kwietnia 2016 r., w których akt oskarżenia, wnioski o wydanie wyroku skazującego, wnioski o warunkowe umorzenie postępowania lub wnioski o umorzenie postępowania przygotowawczego i orzeczenie środka zabezpieczającego skierowano do sądu przed dniem 1 lipca 2015 r., zastosowanie znajdują przepisy regulujące przebieg postępowania karnego wprowadzone przez ustawę z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2016 r., poz. 437), a więc – co do zasady – przepisy nowe.**

Jest to pogląd trafny, należyte i przekonująco uzasadniony, lecz mimo to spotkał się z częściową krytyką w literaturze⁷⁴.

Nie sposób przytaczać, chociażby skrótowo całej argumentacji, lecz wystarczy wskazać, że słusznie organ ten opowiedział się za stosowaniem podstawowej formy rozwiązywania problemów intertemporalnych na gruncie prawa karnego procesowego jaką jest reguła stosowania prawa nowego (*lex nova*), zwaną regułą bezpośredniego stosowania ustawy nowej albo regułą „chwytania w locie”⁷⁵. Generalnie przyjmuje się, że razie zmiany przepisów postępowania zasadą jest stosowanie prawa obowiązującego w chwili dokonania czynności procesowej albo oceny danego stanu rzeczy, uprawnienia lub obowiązku (*tempus regit actum*)⁷⁶. Zasada

⁷³ Dz.U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.

⁷⁴ D. Krakowiak, Glosa do tej uchwały, LEX/el. 2017.

⁷⁵ H. Paluszkiwicz, *Studia z zakresu problematyki intertemporalnej w prawie karnym procesowym*, Warszawa 2016, s. 3, 15 i 19.

⁷⁶ H. Paluszkiwicz, *Studia...*, s. 17.

ta jako podstawowa zasada prawa intertemporalnego jest stosowana w drodze analogii także wówczas, gdy ustawodawca, wprowadzając zmiany w prawie, nie zamieszcza przepisów przejściowych⁷⁷. Oznacza ona, że od chwili wejścia w życie nowe prawo trzeba zasadniczo stosować we wszystkich sytuacjach, jakie pojawiają się w toku rozpoczętego procesu karnego⁷⁸.

Trafnie organ ten zauważył w omawianej uchwale, że charakter dominujący tej zasady w odniesieniu do przepisów prawa karnego procesowego, pozwala także na rozwianie wątpliwości co do potrzeby derogowania wcześniejszych przepisów przejściowych, w szczególności art. 27 ustawy z 27 września 2013 r., według którego przepisy zmienionych ustaw w brzmieniu nadanym tą ustawą, stosuje się do spraw wszczętych przed dniem jej wejścia w życie, jeżeli przepisy nie stanowią inaczej. Skoro bowiem ustawa późniejsza, zawierająca własne przepisy przejściowe zawierające wyjątki, to wcześniejsze regulacje kwestii przejściowych tracą moc, i to bez potrzeby wskazywania poszczególnych przepisów.

BIBLIOGRAFIA

- Bojańczyk A., *Glosa do wyroku 7 sędziów SN z dnia 22 stycznia 2003 r.*, WK 48/02, Prok. i Pr. 2004, nr 6.
- Boratyńska K.T., [w:] A. Sakowicz (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2016.
- Borodziuk M., *Glosa do postanowieniu 7 sędziów SN z dnia 25 lutego 2016 r.*, I KZP 18/15, OSP 2017, nr 11, poz.114.
- Cieślak M., *Glosa do wyroku SN z dnia 17 lipca 1973 r.*, V KRN 264/73, OSPiKA 1974, nr 7–8.
- Cieślak M., *Polska procedura karna. Podstawowe założenia teoretyczne*, Warszawa 1984.
- Długozima J., *Glosa do uchwały SN z 15 września 1999 r.*, I KZP 26/99, GS 1999/2000, nr 12–1.
- Doda Z., Gaberle A., *Kontrola odwoławcza w procesie karnym. Orzecznictwo Sądu Najwyższego. Komentarz*, t. II, Warszawa 1997.
- Dudka K., *Skuteczność instrumentów ochrony praw pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w świetle badań empirycznych*, Lublin 2006.
- Dudka K., *Wpływ prawa karnego materialnego na ustawową definicję pokrzywdzonego*, [w:] Z. Cwiakalski, G. Artymiak (red.), *Współzależność prawa karnego materialnego i procesowego w świetle kodyfikacji karnych z 1997 r. i propozycji ich zmian*, Warszawa 2009.
- Eichstaedt K., [w:] D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. I, Warszawa 2013.
- Eichstaedt K., [w:] D. Świecki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2013.
- Gaberle A., *Umorzenie postępowania przygotowawczego w polskim procesie karnym*, Warszawa 1972.
- Gabierl-Węglowski M., *Glosa do postanowienia SN z dnia 24 maja 2011 r.*, II KK 13/11, LEX/el. 2012.
- Gabriel-Węglowski M., *Glosa do postanowienia SA w Katowicach z dnia 2 września 2009 r.*, II AKz 590/09, LEX/el. 2013.
- Gabriel-Węglowski M., *Glosa do uchwały SN z dnia 30 marca 2016 r.*, I KZP 21/15, LEX/el. 2016.

⁷⁷ Postanowienie SN z dnia 24 sierpnia 2016 r., IV KZ 38/16, LEX nr 2151441.

⁷⁸ H. Paluszkiwicz, w: K. Dudka, H. Paluszkiwicz, *Postępowanie karne*, Warszawa 2017, s. 32.

- Grzegorzczak T., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. I, Warszawa 2014.
- Grzeszczyk W., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2014.
- Hofmański P., Sadzik E., Zgryzek K., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2007.
- Iwaniuk P., *Glosa do wyroku SN z dnia 4 września 2008 r.*, V KK 171/08, Prokurator 2009, nr 3–4.
- Izydorczyk J., *Stosowanie tymczasowego aresztowania w polskim postępowaniu karnym*, Kraków 2002.
- Izydorczyk J., *Glosa do postanowieniu 7 sędziów SN z dnia 25 lutego 2016 r.*, I KZP 18/15, OSP 2016, nr 11, poz. 101.
- Jagiełło D., *Glosa do wyroku SN z dnia 26 listopada 2008 r.*, IV KK 164/08, Palestra 2010, nr 3.
- Jagiełło D., *Glosa do wyroku SN z dnia 8 stycznia 2009 r.*, WK 24/08, Palestra 2010, nr 3.
- Jasiński W., *Petryfikacja składu sądu w przepisach intertemporalnych – uwagi na tle postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 29 listopada 2016r.*, I KZP 9/216, Ius Novum 2017, nr 3.
- Jezusek A., *Glosa do postanowienia SN z dnia 28 kwietnia 2016 r.*, I KZP 3/16, OSP 2017, nr 2, poz. 15.
- Jezusek A., *Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 29 listopada 2016 r.*, I KZP 6/16, OSP 2017, nr 6, poz. 61.
- Kanty T., *Glosa do postanowieniu 7 sędziów SN z dnia 25 lutego 2016 r.*, I KZP 18/15, OSP 2017, nr 9, poz. 84.
- Kasiński J., *Skarga na przewlekłość postępowania przygotowawczego – wybrane zagadnienia*, Palestra 2009, nr 11–12.
- Kawulski A., *Prawo bankowe. Komentarz*, Warszawa 2013.
- Kmieć R., *O reasumpcji wadliwych decyzji nie kończących postępowania przygotowawczego*, NP 1980, nr 7–8.
- Kolendowska-Matejczuk M., *Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 28 stycznia 2016 r.*, I KZP 16/15, OSP 2016, nr 5, poz. 46.
- M. Kościelniak-Marszał, *Glosa do postanowienia SN z dnia 30 marca 2016r.*, I KZP 22/15, OSP 2017, nr 6, poz.62.
- Krawowak D., *Glosa do postanowienia SN z dnia 28 kwietnia 2016 r.*, I KZP 3/16, LEX/el. 2016.
- Kraskowiak D., *Glosa do postanowienia SN z dnia 24 sierpnia 2016 r.*, I KZP 5/16, LEX/el. 2016.
- Kraskowiak D., *Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 29 listopada 2016 r.*, I KZP 10/16, LEX/el. 2017.
- Krawiec J., *Glosa do postanowienia SN z dnia 8 października 2002 r.*, WK 33/02, WPP 3003, nr 1.
- Kudła J., *Glosa do postanowienia SN z dnia 28 stycznia 2016 r.*, I KZP 12/15, LEX/el. 2016.
- Kulesza J., *Przeгляд orzecznictwa sądowego w sprawach należących do właściwości IPN – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu (prawo karne procesowe) (cz. II)*, Palestra 2006, nr 5–6.
- Łabuda G., Razowski T., *Zakres przedmiotowy skargi na przewlekłość postępowania*, Prok. i Pr. 2012, nr 1.
- Łyżwa A., Tokarski M., [w:] *Ustawa o Policji. Komentarz*, Warszawa 2015.
- Marcinkowski W., *Glosa do wyroku SN z dnia 23 listopada 2007 r.*, WA 46/07, WPP 2008, nr 2.
- Mik B., *Glosa do uchwały SN z 15 września 1999 r.*, I KZP 26/99, WPP 2000, nr 2.
- Mik B., *Glosa do uchwały pełnego składu SN z dnia 14 listopada 2007 r.*, BDA-4110-5/07, Prok. i Pr. 2008, nr 6.
- Morawski L., *Wykładnia w orzecznictwie sądów. Komentarz*, Toruń 2002.
- Morawski L., *Zasady wykładni prawa*, Toruń 2006.
- Murzynowski A., *Prawomocność orzeczeń sądowych jako przesłanka kasacji*, [w:] S. Waltoś, A. Gaberle (red.), *Środki zaskarżenia w procesie karnym. Księga pamiątkowa ku czci prof. Zbigniewa Dody*, Kraków 2000.
- Niezbecka E., [w:] A. Kidyba (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz*, t. III, Warszawa 2014.

- Ofiarski Z., *Prawo bankowe. Komentarz*, Warszawa 2013.
- Paluszkiewicz H., *Studia z zakresu problematyki intertemporalnej w prawie karnym procesowym*, Warszawa 2016.
- Paluszkiewicz H., [w:] Dudka K., Paluszkiewicz H., *Postępowanie karne*, Warszawa 2017.
- Paprzycki L.K., [w:] L.K. Paprzycki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. I, Warszawa 2013.
- Pawelec K.J., *Środki zapobiegawcze – nowe uregulowania w Kodeksie postępowania karnego. Zagadnienie Podstawowe*, Monitor Prawniczy 2015, nr 17.
- Posnow W., *Sytuacja pokrzywdzonego w postępowaniu przygotowawczym w polskim procesie karnym*, Wrocław 1991.
- Przyjemski S.M., Rogacka-Rzewnicka M., *Glosa do postanowienia SN z dnia 8 października 2002 r.*, WK 33/02, PiP 2003, nr 2.
- Rogacka-Rzewnicka M., *Kasacja w polskim procesie karnym*, Warszawa 2001.
- Rogański M., *Wygaśnięcie prawa do oskarżenia na skutek prawomocnego umorzenia postępowania przygotowawczego*, [w:] T. Grzegorzczak, J. Izydorczyk, R. Olszewski (red.), *Z problematyki funkcji procesu karnego*, Warszawa 2013.
- Rogański M., *Stan rzeczy osądzonej*, [w:] M. Jeż-Ludwichowska, A. Lach (red.), *System Prawa Karnego Procesowego. Dopuszczalność procesu*, t. IV, Warszawa 2015.
- Rudzińska-Bluszcz Z., *Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 28 stycznia 2016 r.*, I KZP 16/15, Palestra 2016, nr 4.
- Siewierski M., [w:] Bafia J., Bednarzak J., Flemming M., Kalinowski S., Kempisty K., Siewierski M., *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 1971.
- Siwek M., *Glosa do postanowienia SA w Katowicach z dnia 2 września 2009 r.*, II AKz 590/09, LEX/el. 2011.
- Skorupka J., [w:] J. Skorupka (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, Warszawa 2018.
- Skretowicz E., [w:] Kmiecik R., Skretowicz E., *Proces karny. Część ogólna*, Warszawa 2009.
- Stefański R.A., *Podstawy i przyczyny umorzenia postępowania przygotowawczego*, Prok. i Pr. 1996, nr 2–3.
- Stefański R.A., *Środki zapobiegawcze w nowym kodeksie postępowania karnego*, Warszawa 1998.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej i Wojskowej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 1999 r.*, WPP 2000, nr 2.
- Stefański R.A., *Podmioty uprawnione do wnoszenia kasacji nadzwyczajnych w sprawach karnych*, WPP 2000, nr 2.
- Stefański R.A., *Glosa do postanowienia SN z dnia 8 października 2002 r.*, WK 33/02, OSP 2003, nr 6.
- Stefański R.A., [w:] R.A. Stefański, S. Zabłocki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2004.
- Stefański R.A., [w:] R.A. Stefański (red.), *System Prawa Karnego Procesowego. Postępowanie przygotowawcze*, t. X, Warszawa 2016.
- Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego materialnego za 2015 r.*, Ius Novum 2017, nr 3.
- Steinborn S., *Prawomocność części orzeczenia w procesie karnym*, Warszawa 2011.
- Steinborn S., [w:] L. K. Paprzycki (red.), *Kodeks postępowania karnego. Komentarz*, t. II, Warszawa 2013.
- Świecki D., [w:] Augustyniak B., Świecki D., Wasek-Wiaderek M., *Postępowanie odwoławcze, nadzwyczajne środki zaskarżenia, postępowanie po uprawomocnieniu się wyroku i postępowanie w sprawach karnych ze stosunków międzynarodowych*, pod red. D. Świeckiego, Kraków 2015.
- Świetlicka M., *Glosa do postanowienia Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 27 listopada 2013 r.*, LEX/el. 2014.

- Świetlicka M., *Metodyka pracy prokuratora w postępowaniu w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe*, Kraków 2014.
- Świetlicka M., *Komentarz do art. 30 ustawy z dnia 27 września 2013 roku o zmianie ustawy Kodeks postępowania karnego i niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2013 r., poz. 1247)*, Lex/el. 2015.
- Tarapata Sz., Zakrzewski P., *Glosa do postanowienia SN z dnia 28 kwietnia 2016 r., I KZP 3/16, OSP 2017, nr 2, poz. 15.*
- Tylman J., [w:] Grzegorzczak T., Tylman J., *Polskie postępowanie karne*, Warszawa 2014.
- Waltoś S., Hofmański P., *Proces karny. Zarys systemu*, Warszawa 2016.
- Zabłocki S., *Przegląd orzecznictwa Sądu Najwyższego – Izba Karne*, Palestra 1999, nr 11–12.
- Zagrodnika J., *Glosa do uchwały 7 sędziów SN z dnia 28 stycznia 2016 r., I KZP 13/15, OSP 2017, nr 7–8, poz. 81.*

PRZEGLĄD UCHWAŁ IZBY KARNEJ SADU NAJWYŻSZEGO W ZAKRESIE PRAWA KARNEGO PROCESOWEGO ZA 2016 R.

Streszczenie

Przedmiotem opracowania jest analiza uchwał i postanowień Izby Karnej Sądu Najwyższego podejmowanych w ramach rozstrzygania zagadnień prawnych z zakresu postępowania karnego w 2016 r. Omówione zostały takie zagadnienia jak: pojęcie pokrzywdzonego (art. 59 § 1 k.p.k.), wyznaczenie obrońcy z urzędu na wniosek (art. 80a § 2 k.p.k.), zażalenie na czynność zatrzymania rzeczy a bieg postępowania przygotowawczego (art. 236 § 1 k.p.k.), warunkowe tymczasowe aresztowanie (art. 257 § 2 k.p.k.), zażalenie na postanowienie prokuratora zawierające żądanie udzielenia przez bank informacji stanowiących tajemnicę bankową (art. 301 § 2 k.p.k.), pytania prawne sądów odwoławczych (art. 441 § 1 k.p.k.), prawomocne orzeczenie sądu kończące postępowanie (art. 521 § 1 k.p.k.), częściowe zasądzenie kosztów w sprawach z oskarżenia publicznego (art. 630 k.p.k.), skarga strony, której prawo do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki zostało naruszone na skutek działania lub bezczynności prokuratora nadzorującego postępowanie przygotowawcze (art. 1 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki), wystąpienia z pisemnym wnioskiem do sądu okręgowego o zarządzenie kontroli operacyjnej (art. 19 ust. 1 lub 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji), przepisy właściwe w sprawach dotyczących żądania uchylenia uchwał wykluczających powoda z grona członków koła łowieckiego (art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 13 października 1995 r. – prawo łowieckie), przepisy intertemporalne (ustawa z dnia 11 marca 2016 r. o zmianie ustawy – kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw), skład sądu (art. 30 ustawy z dnia 11 marca 2016 r.), skład sądu sprawach zgodności z prawdą oświadczeń lustracyjnych (art. 17 ustawy z dnia 18 października 2006 r. o ujawnianiu informacji o dokumentach organów bezpieczeństwa państwa z lat 1944–1990 oraz treści tych dokumentów), pytania konkretne Sądu Najwyższego (art. 59 ustawa z dnia 23 listopada 2002 r. o Sądzie Najwyższym), pytania abstrakcyjne (art. 60 § 1 i 2 ustawy o SN).

Słowa kluczowe: kontrola operacyjna, obrońca, oświadczenie lustracyjne, pokrzywdzony, prawo łowieckie, przepisy intertemporalne, pytanie prawne, Sąd Najwyższy, skład sądu, tajemnica bankowa, zażalenie

REVIEW OF RESOLUTIONS OF THE SUPREME COURT CRIMINAL CHAMBER CONCERNING CRIMINAL PROCEDURE LAW FOR 2016

Summary

The review presents the analysis of resolutions and rulings of the Criminal Chamber of the Supreme Court adopted in the course of solving legal issues concerning criminal procedure in 2016. The following issues are discussed: the concept of the aggrieved (Article 59 §1 CPC), the appointment of a defence counsel on request (Article 80a §2 CPC), a complaint about the seizure of things versus the course of preparatory proceedings (Article 236 §1 CPC), conditional temporary detention (Article 257 §2 CPC), a complaint about a prosecutor's decision containing a request that a bank provide information constituting bank secrecy (Article 301 §2 CPC), legal questions asked by appellate courts (Article 441 §1 CPC), valid court ruling concluding proceedings (Article 521 §1 CPC), awarding partial costs in cases initiated by public prosecution (Article 630 CPC), a complaint of a party whose right to a hearing without undue delay has been infringed as a result of action or inaction of a prosecutor supervising preparatory proceedings (Article 1(1) Act of 17 June 2004 on complaints about the violation of a party's right to a hearing in preparatory proceedings conducted or supervised by a prosecutor and in judicial proceedings without undue delay), filing a written motion to a district court to order surveillance (Article 19(1) or (3) Act of 6 April 1990 on the Police), provisions binding in cases concerning requests that a resolution excluding a plaintiff from membership in a hunting organisation be quashed (Article 33(6) Act of 13 October 1995: Hunting law), transitional provisions (Act of 11 March 2016 amending the Act: Criminal Procedure Code and some other acts), a court bench (Article 30 Act of 11 March 2016), a court bench composition in cases concerning truthfulness of lustration declarations (Article 17 Act of 18 October 2006 on revealing information about documents of the state security bodies of 1944–1990 and the content of those documents), specific questions of the Supreme Court (Article 59 Act of 23 November 2002 on the Supreme Court), abstract questions (Article 60 §1 and §2 Act on the Supreme Court).

Keywords: surveillance, defence counsel, lustration declaration, the accused, hunting law, transitional provisions, legal question, Supreme Court, court bench, bank secrecy, complaint

Cytuj jako:

Stefański R.A., *Przegląd uchwał Izby Karnej Sądu Najwyższego w zakresie prawa karnego procesowego za 2016 r.*, „*Ius Novum*” 2018 (Vol. 12) nr 1, s. 126–156. DOI: 10.26399/iusnovum.v12.1.2018.08/r.a.stefanski

Cite as:

Stefański, R.A. (2018) 'Review of resolutions of the Supreme Court Criminal Chamber concerning criminal procedure law for 2016'. *Ius Novum* (Vol. 12) 1, 126–156. DOI: 10.26399/iusnovum.v12.1.2018.08/r.a.stefanski